

KOKEILEMAAN SIIPIÄ MAAILMALLE?

Lahden ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden kuvaamat esteet kansainväliselle opiskelijavaihdolle

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaali- ja terveysala

Hoitotyön koulutusohjelma

Sairaanhoitaja

Opinnäytetyö

Kevät 2011

Maija Liikanen

Tiia Pääkkönen

Lahden ammattikorkeakoulu

Hoitotyön koulutusohjelma

LIIKANEN, MAIJA & PÄÄKKÖNEN, TIIA: Kokeilemaan siipiä maailmalle?

Lahden ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden kuvaamat esteet

kansainväliselle opiskelijavaihdolle

Hoitotyön opinnäytetyö, 61 sivua, 9 liitesivua

Kevät 2011

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyössä kuvataan hoitotyön opiskelijoiden mielipiteitä kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan. Tutkimuksessa selvitettiin, miten kansainvälistä opiskelijavaihtoa voidaan tukea ja mitkä tekijät estävät hoitotyön opiskelijoita lähtemästä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Opinnäytetyössä selvitettiin myös hoitotyön opiskelijoiden tietoja vaihtojärjestöistä.

Opinnäytetyön tarkoitus oli antaa kansainvälisyystoiminnasta vastaaville opettajille tietoa liittyen opiskelijoiden mielipiteisiin kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtemisestä. Opinnäytetyö toteutettiin määrällisenä eli kvantitatiivisena tutkimuksena. Tutkimusaineisto kerättiin puolistrukturoidulla kyselylomakkeella. Vastauksia saatiin 70 kappaletta.

Tutkimustuloksista saatiin selville hoitotyön opiskelijoiden kuvaamia esteitä kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähdele. Henkilökohtaisia esteitä olivat perhe, kielitaito ja taloudellinen tilanne. Kiinnostuksen puute kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan oli yksi este. Opintojen mahdollinen pitkittyminen sekä koulutuksen erilaisuus maailmalla vaikuttivat lähtöpäätökseen. Hoitotyön opiskelijoiden mielestä kehitettävää oli taloudellisen tuen sekä tiedon saannin lisääminen.

Kansainvälisyys, kansainvälinen opiskelijavaihto, määrällinen tutkimus, hoitotyö

Lahti University of Applied Sciences

Degree Programme in Nursing

LIIKANEN, MAIJA & PÄÄKKÖNEN, TIIA: Trying your wings? Lahti university of applied sciences nursing students opinions about international student exchange

Bachelor's Thesis in nursing, 61 pages, 9 appendices

Spring 2011

ABSTRACT

This thesis describes nursing students opinions about international student exchange. The thesis examined how international student exchange can be supported by Lahti University of Applied Sciences. This thesis also examined what factors prevent nursing students from leaving to the international student exchange. The thesis also examined nursing students' knowledge about international student exchange organizations.

Purpose of this thesis was to provide information for the schools international coordinator about students' opinions about international student exchange. Thesis was executed as a quantitative research. Research data were collected by semistructured questionnaire. 70 nursing students replied to the questionnaire.

The study results revealed what factors prevent nursing students from leaving to international student exchange. Family, language skills and economic situation were personal factors. Lack of interest in international student exchange was one factor. Possible delay in ones studies and the diversity of education in the world affected in the decision of leaving to international student exchange. Financial support and increasing information were factors that needed development according to nursing students.

Key words: Internationalism, international student exchange, quantitative study, nursing

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	4
2	KANSAINVÄLINEN OPISKELIJALIIKKUVUUS AMMATTIKORKEAKOULUISSA	5
2.1	Ammattikorkeakoulussa käytettävät vaihto-ohjelmat	7
2.1.1	Erasmus- vaihto-organisaatio	7
2.1.2	Nordplus-vaihtojärjestö	8
2.1.3	Itse järjestetty vaihto	8
2.2	Kansainväliseen vaihtoon lähtevien opiskelijoiden taloudelliset tuet	9
3	KANSAINVÄLISEEN OPISKELIJAVAIHTOON LIITTYVÄT TEKIJÄT	9
3.1	Perheen ja ystävien merkitys	9
3.2	Korkeakouluopiskelijoiden asumisjärjestelyt	11
3.3	Korkeakouluopiskelijoiden kielitaidot	11
3.4	Taloudellinen tilanne	12
3.5	Opinnot korkeakoulussa	13
3.6	Korkeakouluopiskelijoiden terveydentila	14
3.7	Kulttuuritekijät kansainvälisessä opiskelijavaihdossa	14
3.8	Maailman tilanteen vaikutus kansainväliseen opiskelijavaihtoon	15
4	KANSAINVÄLISYYSSOSAAMINEN AMMATTIKORKEAKOULUISSA	16
4.1	Bolognan prosessi	16
4.2	Ammattikorkeakoulujen yhteiset osaamiskokonaisuudet	17
5	HOITOTYÖ	18
5.1	Sairaanhoitajan ammatillinen osaaminen	20
5.2	Monikulttuurinen hoitotyö	21
6	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	23
6.1	Tutkimusmenetelmä	23
6.2	Tutkimuksen tavoitteet, tarkoitus ja tutkimuskysymykset	23
7	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	24

		3
7.1	Kyselylomakkeen kuvaus	25
7.2	Tutkimuksen aikataulu	27
7.3	Aineiston keruumenetelmä ja aineiston analyysi	27
8	TUTKIMUKSEN TULOKSET	28
8.1	Vastaajien taustatiedot	28
8.2	Arvio kielitaidosta ja sen vaikutuksista kansainväliseen opiskelijavaihtoon	31
8.3	Perheen ja läheisten ihmissuhteiden vaikutukset	32
8.4	Vastaajien asumisjärjestelyt	34
8.5	Terveydentilan vaikutukset	36
8.6	Taloudellinen tilanne	37
8.7	Korkeakouluopintojen osuus lähtöpäätöksessä	38
8.8	Maailman tilanteen vaikutus	43
8.9	Tiedot kansainvälisistä opiskelijavaihtojärjestöistä	44
8.10	Opiskelijoiden parannusehdotukset	45
9	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	49
10	TUTKIMUSETIIKKA	51
11	TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS	53
12	JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET	54
13	LÄHTEET	56

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheena on opiskelijoiden kansainvälinen opiskelijavaihto. Opinnäytetyössä tutkitaan hoitotyön opiskelijoiden mielipiteitä kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähdöstä. Opinnäytetyössä kuvataan hoitotyön opiskelijoiden mielipiteitä kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan. Tutkimuksessa selvitettiin, miten kansainvälistä opiskelijavaihtoa voidaan tukea ja mitkä tekijät estävät hoitotyön opiskelijoita lähtemästä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Opinnäytetyössä selvitettiin myös hoitotyön opiskelijoiden tietoja vaihtojärjestöistä.

Aihe valikoitui kiinnostuksesta ja kokemuksesta kansainvälisyyttä ja kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan. Aihe on ajankohtainen Suomen kansainvälistyessä sekä hoitotyön koulutukseen kuuluvan monikulttuurisen hoitotyön kannalta. Korkeakoulujen opetussuunnitelmat kansainvälistyvät eli opetus tapahtuu yhä useammin englanniksi ja opiskelijaliikkuvuutta pyritään kasvattamaan.

Suomi on menestynyt hyvin kansainvälisissä vertailututkimuksissa, joissa mitataan koulutuksen tasoa. Suomen koulutus on saanut näkyvyyttä maailmalla esimerkiksi PISA-tutkimuksessa menestymisen myötä. Kilpailukyky- ja innovaatiovertailussa menestyminen on myös tuonut näkyvyyttä. Vaikka Suomen koulutuksen taso sekä suomalaisten kielitaidot ovat hyvät, on Suomi silti liikkuvuudessa jäljessä suuria tiedemaita sekä pienempiä kehittyneitä maita. (Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia 2009–2015 2009, 14.)

Opinnäytetyössä kansainvälinen opiskelijavaihto tarkoittaa, että opiskelija suorittaa osan opinnoistaan ulkomailla. Tässä opinnäytetyössä käsiteltävä kansainvälinen opiskelijavaihto kestää vähintään kolme kuukautta. Opiskelijan on mahdollista suorittaa ulkomailla koulutukseen liittyviä teoriaopintoja tai työharjoittelua.

Opiskelijoiden kansainvälistä liikkuvuutta helpottavat EU:n alueen korkeakoulujen koulutusohjelmien yhteiset vaatimukset, jotka on määritelty Bolognan prosessin julistuksessa. Prosessissa 29 maata lupaa uudistaa korkeakouluasteen koulutuksen rakennetta, jotta se olisi yhtenäinen. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi valmistuvilla sairaanhoitajilla on Euroopassa samat valmiudet ammatinharjoittamiseen. (Bologna Declaration on the European space for higher education: an explanation 2000.)

Tämän tutkimuksen tavoitteena on kuvata hoitotyön opiskelijoiden mielipiteitä kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää miten Lahden ammattikorkeakoulu voi tukea kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtemistä. Tutkimuksen tarkoituksena on myös selvittää, minkälaisia esteitä hoitotyön opiskelijat kuvaavat kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähdölle. Tarkoituksena on antaa tietoa kansainvälisyystoiminnasta vastaaville opettajille. Tutkimuksesta saatavien tietojen perusteella voidaan koulun kansainvälistä toimintaa parantaa.

2 KANSAINVÄLINEN OPISKELIJALIKKUVUUS AMMATTIKORKEAKOULUISSA

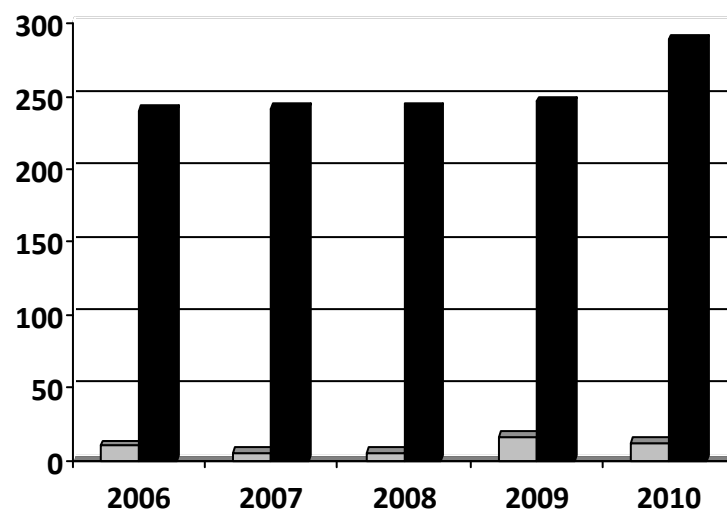
Kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtevien opiskelijoiden määrä lisääntyy koko ajan. 2000-luvulla Suomesta ulkomaille lähtevien opiskelijoiden määrä on kasvanut 36% . Vuodesta 2008 vuoteen 2009 kasvua oli 8%. Vuonna 2009 Suomesta lähti ulkomaille suorittamaan vähintään kolmen kuukauden mittaista ulkomaan jaksoa 9388 korkeakouluopiskelijaa. Myös Suomeen tulevien opiskelijoiden määrä on kasvanut 2000-luvulla 82%. (Erasmus – Euroopan unionin vaihto- ja yhteistyöohjelma korkeakouluille 2010; Garam 2010, 6.)

Opiskelijatutkimuksesta (2010), jossa on tutkittu opiskelijoiden toimeentuloa ja opiskelua, käy ilmi, että 29 000 opiskelijaa on viettänyt ulkomailla vähintään kolmen kuukauden mittaisen vaihtojakson, tehden joko opintoja tai harjoittelua.

5 300 opiskelijaa on ollut vähintään kahdessa maassa suorittamassa opintojaan. Ulkomailla on näin ollen vietetty yhteensä 36 000 opiskelu- tai harjoittelujaksoa. Suosituimmat kohdemaat suomalaisten vaihto-opiskelijoiden keskuudessa ovat Saksa, Ruotsi, Espanja, Iso-Britannia ja Ranska. (Saarenmaa, Saari, & Virtanen 2010, 59-61.)

Saarenmaan ym. (2010, 59) tekemän opiskelijatutkimuksen mukaan vuonna 2010 ulkomailla opintojaan suorittavien osuus oli 12%. Tutkimuksessa selviää, että tutkintoon liittyviä opintoja suoritti 6% ja 6% suoritti ulkomailla opintoihin kuuluvan harjoittelujakson.

Sosiaali- ja terveystieteiden alalla liikkuvuus on pienintä kaikista ammattikorkeakoulualoista. Vain 6% sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoista on suorittanut osan opinnoistaan ulkomailla. Jopa 67% alan opiskelijoista kertoi Saarenmaan ym. tutkimuksessa, ettei ole kiinnostunut lähtemään kansainväliseen opiskelijavaihtoon: vain neljännes opiskelijoista oli kiinnostunut kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. (Saarenmaa, ym. 2010, 59-60.)

■ Kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähteneet ■ Hoitotyön opiskelijoiden lukumäärä

Kuvio 1. Lahden ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden liikkuvuus vuosina 2006-2010

Kansainvälinen liikkuvuus Lahden ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoilla on vielä hyvin vähäistä. Kuviosta 1 ilmenee Lahden ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus vuosina 2006-2010. Vuonna 2006 Lahden ammattikorkeakoulussa opiskeli 240 hoitotyön opiskelijaa. Heistä vain 10 (4%) opiskelijaa lähti kansainväliseen opiskelijavaihtoon ulkomaille vähintään kolmeksi kuukaudeksi. Vuonna 2007 hoitotyön opiskelijoita oli 241 ja heistä viisi (2%) opiskelijaa lähti kansainvälisen opiskelijavaihtoon. Vuonna 2008 tammikuussa opiskelijoita oli 242. Sinäkin vuonna vain viisi (2%) opiskelijaa lähti suorittamaan opintojaan ulkomaille. Vuonna 2009 opiskelijoita oli 264 ja vaihtoon lähti 16 (6%) opiskelijaa. Vuonna 2010 opiskelijoita oli 289 ja vaihtoon lähtijöitä oli 12(4%) opiskelijaa. (Puonti 2010; Tarvainen 2010.)

2.1 Ammattikorkeakoulussa käytettävät vaihto-ohjelmat

Lahden ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden laitoksella on kaksi vaihto-organisaatiota, joiden kautta opiskelija voi lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon, Erasmus-vaihto-organisaatio ja Nordplus. Kolmas vaihtoehto on itse järjestetty vaihto, joka takaa sen, että opiskelija voi lähteä suorittamaan työharjoittelujaksoa ulkomaille haluamaansa maahan. (Ohjatun työharjoittelupaikan hankkiminen itsenäisesti 2010.)

Vuosina 2006-2010 Lahden ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoista 48 on käynyt ulkomailta suorittamassa osan opinnoistaan. Nämä 48 hoitotyön opiskelijaa suorittivat ulkomailta opintoja vähintään kolmen kuukauden ajan. Heistä Erasmus vaihto-organisaation kautta kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähti 26 opiskelijaa. Itse järjestettyyn vaihtoon lähti 21 opiskelijaa ja Nordplus-ohjelman kautta Pohjoismaiden ja Baltian alueelle lähti yksi opiskelija. (Tarvainen 2010.)

2.1.1 Erasmus- vaihto-organisaatio

Erasmus on Euroopan alueella toimiva vaihto-organisaatio. Erasmus toimii Euroopan unionin alaisena järjestönä. Kohdemaita ovat EU-maat, Norja, Islanti, Liechtenstein ja Turkki. Erasmus on suunnattu yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoille sekä korkeakoulujen opettajille ja muulle henkilökunnalle. Myös yritysten ja muiden työelämän organisaatioiden henkilökunta voi hakeutua Erasmus-vaihtoon. Euroopan alueella vuosittain 200 000 ihmistä lähtee ulkomaille opiskelemaan ja työskentelemään Erasmus-vaihto-ohjelman kautta. (Ohjatun työharjoittelupaikan hankkiminen itsenäisesti 2010; Education & Training 2010; Erasmus – Euroopan unionin vaihto- ja yhteistyöohjelma korkeakouluille 2010.)

2.1.2 Nordplus-vaihtojärjestö

Nordplus- vaihtojärjestö toimii Pohjoismaiden ja Baltian alueella. Yli 10 000 ihmistä hyötyy Nordplus-vaihto-ohjelmasta vuosittain. Nordplus-vaihto-ohjelma on tarkoitettu Pohjoismaiden ja Baltian maiden korkeakouluopiskelijoille, -opettajille ja muulle korkeakouluhenkilökunnalle sekä eri julkisten, yksityisten ja kolmannen sektorin organisaatioille eli voittoa tavoittelemattomille yrityksille (Uusi kolmas sektori 2008). Ulkomailla suoritettavien opintojen täytyy olla luettavissa hyväksi omassa korkeakoulussa. (About Nordplus 2007; Nordplus, korkeakoulutus 2010.)

2.1.3 Itse järjestetty vaihto

Opiskelija voi lähteä itse järjestettyyn vaihtoon mihin päin maailmaa tahansa. Tällöin opiskelijan on itse hankittava harjoittelupaikka, järjestettävä asuminen sekä luotava kontaktit kohdemaahan ja harjoittelupaikkaan. Suunnitellessaan itse järjestettyä vaihtoa opiskelijan tulee ottaa huomioon, että tehdessään ammatillista työharjoittelua ulkomailla vaihdon tulee kestää minimissään kolme kuukautta. (Ohjatun työharjoittelupaikan hankkiminen itsenäisesti 2010.) Vuosina 2006-2010 kaikista Lahden ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoista kansainväliseen

vaihtoon lähteneistä 21 opiskelijaa lähti itse järjestettyyn kohteeseen (Tarvainen 2010).

Itse järjestetty kansainvälinen vaihto on myös tuettua. Ulkomaille lähtevä opiskelija saa rahallisen avustuksen vaihdon kestäessä vähintään kolme kuukautta yhtäjaksoisesti. Matkoihin tarkoitettu apuraha vaihtelee sen mukaan sijaitseeko kohdemaahan lähialueella, Euroopan alueella vai Euroopan ulkopuolisella alueella. (Ohjatus työharjoittelupaikan hankkiminen itsenäisesti 2010.)

2.2 Kansainväliseen vaihtoon lähtevien opiskelijoiden taloudelliset tuet

Opiskelijan lähtiessä ulkomaille suorittamaan opintojaan on hän oikeutettu saamaan Kansaneläkelaitoksen maksamaa opintotukea sekä asumislisää. Jotta opiskelija on oikeutettu tukien saamiseen, on ulkomailla suoritettavat opinnot hyväksyttävä osaksi suoritettavaa tutkintoa. Opiskelija saa ulkomailla suoritettavien opintojensa aikana opintorahaa sekä asumislisää. Asumislisän määrä riippuu vuokran suuruudesta. (Kansaneläkelaitos 2009a; Kansaneläkelaitos 2009b.) Opiskelija voi nostaa korotettua opintolainaa ulkomailla suoritettavien opintojen aikana. (Kansaneläkelaitos 2010.)

Kolme kuukautta kestävänsä kansainväliseen vaihtoon lähtevä hoitotyön opiskelija voi hakea apurahaa. Apurahan suuruus riippuu vaihto-ohjelmasta. Mitä kauemmin opiskelijavaihto kestää, sitä enemmän apurahaa opiskelija voi hakea. (Lahden ammattikorkeakoulu 2010b.)

3 KANSAINVÄLISEEN OPISKELIJAVAIHTOON LIITTYVÄT TEKIJÄT

3.1 Perheen ja ystävien merkitys

Ihmisillä on sosiaalinen verkosto, joka muodostuu hänen suhteistaan toisiin ihmisiin. Sosiaalinen verkosto koostuu eri toimijoista; perheestä, ystäväistä ja läheisistä. Toimijat yhdistyvät toisiinsa suhteiden kautta. Suhteet perustuvat rooleihin, vuorovaikutukseen, yhteenkuuluvuuteen ja kaupankäyntiin. Jokaisen ihmisten sosiaalinen verkosto on ainutlaatuinen ja mukautuu elämäntilanteisiin. Ottamalla etäisyyttä ihminen pystyy näkemään sosiaalisen verkostonsa sekä arvioimaan ja arvostamaan sitä eri tavalla. (Kankainen & Salminen 2009.)

Saarenmaan ym. (2010) tekemässä tutkimuksessa erossa olo kumppanista, lapsista tai ystäväistä oli yksi suurimmista syistä miksi opiskelijat eivät lähteneet suorittamaan opintojaan ulkomaille. Korkeakouluopiskelijoista 13 prosentilla on lapsia. Verrattuna eurooppalaisiin korkeakouluopiskelijoihin Suomessa on suhteessa enemmän perheellisiä opiskelijoita. (Saarenmaa ym. 2010, 29,62.)

Tilastokeskuksen määritelmän mukaan perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat tai parisuhteensa rekisteröineet henkilöt ja heidän lapsensa, myös yksinhuoltaja lapsineen määritellään perheeksi. Perheiksi kutsutaan myös avio- ja avopuolisoita sekä parisuhteensa rekisteröineitä henkilöitä, joilla ei ole lapsia. (Tilastokeskus.)

Perheen lisäksi myös muut läheiset ihmissuhteet ovat tärkeitä.

Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimuksesta (2009) käy ilmi, että jopa noin kolme neljäsosaa opiskelijoista viettää vapaa-aikansa viikoittain ystäviensä kanssa. Naisista 84% totesi voivansa puhua tarpeen tullen asioistaan ja ongelmistaan läheistensä kanssa. Miehillä vastaava luku oli 69%. Harvemmin kuin kerran kuukaudessa ystäviään tapaavat opiskelijat, joilla ei ollut ketään läheistä kenen kanssa keskustella asioistaan, kokivat itsensä yksinäisiksi. Heitä oli tutkimuksen mukaan noin 5%. Eroaminen perheestä vaihdon ajaksi on usein käytännössä mahdotonta, lisäksi luottamus omaan pärjäämiseen vieraassa maassa ilman läheisten ihmissuhteiden tukea saatetaan kokea vaikeaksi. (Huttunen & Kunttu 2009, 80.)

3.2 Korkeakouluopiskelijoiden asumisjärjestelyt

Suomessa korkeakouluopiskelijat asuvat yleisimmin yksin omassa taloudessa tai soluasunnossa. Yhden hengen talouksia opiskelijoiden keskuudessa on 42%. Kolmannes korkeakouluopiskelijoista asuu kahdestaan puolisonsa kanssa avo- tai avioliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa. Puolison kanssa asuvien määrä vaihtelee vain vähän ikäryhmittäin. Korkeakouluopiskelijoista 10% asuu puolison ja lapsen tai lasten kanssa. Yksinhuoltajia korkeakouluopiskelijoista on yksi prosentti. (Saarenmaa ym. 2010, 29.)

Suomalaisista korkeakouluopiskelijoista 43% asuu vuokralla. Se on yleisin asumismuoto. Opiskelijoista 27% asuu vuokralla opiskelija-asunnoissa. Yli 30-vuotiaista kuitenkin vain 8% asuu opiskelija-asunnossa. Suomessa oli vuonna 2009 vajaa 63 000 opiskelija-asuntopaikkaa. Kaikkien muiden kaupunkien opiskelija-asuntojen käyttöaste oli yli 90 prosenttia, paitsi Hämeenlinnan seudun opiskelija-asunnoissa. (Saarenmaa ym. 2010, 30; Aitamurto & Vitakoski 2010, 8-12.)

Opiskelijoista 15% asuu omassa tai puolison kanssa yhdessä hankitussa asunnossa. Tässä on suuria eroja riippuen opiskelijan iästä. 18-24-vuotiaista vain 3% asui omistusasunnossa, kun taas yli 30-vuotiaista opiskelijoista yli puolet asuu omistusasunnossa. Asumisoikeus-, osaomistusasunnossa tai vanhempien, sukulaisten tai puolison omistamassa asunnossa asui alle 8% opiskelijoista. Saarenmaan ym. tutkimuksessa käy ilmi, että suomalaiset korkeakouluopiskelijat ovat tyytyväisiä asumismuotoihinsa. Huoli asumisesta ja asumisen uudelleen järjestelystä voi olla merkittävä este vaihtoa harkittaessa. (Saarenmaa ym. 2010, 30.)

3.3 Korkeakouluopiskelijoiden kielitaidot

Suomen ammattikorkeakouluissa opiskeli vuonna 2010 melkein 140 000 opiskelijaa. (Tilastokeskus.2010.) Ammattikorkeakouluissa 90% opiskelijoista

suorittaa tutkintonsa suomen kielellä ja loput 10% ruotsiksi ja englanniksi. (Saarenmaa ym. 2010, 58.)

Saarenmaan ym. tekemän tutkimuksen mukaan 90% ammattikorkeakouluopiskelijoista puhuu äidinkielenään suomea ja opiskelee suomeksi. Loput 10% suorittaa tutkintonsa ruotsiksi tai englanniksi. Suomessa ammattikorkeakouluopiskelijoiden englannin kielen taito on hyvää. Opiskelijoista 83% osaa vähintään melko hyvää englantia. Kaikki ammattikorkeakouluopiskelijat kokevat osaavansa edes hieman englantia. Melko hyvää ruotsia puhuu viidesosa ammattikorkeakouluopiskelijoista. Melko hyvää saksaa puhuu 4% ja ranskaa 1%. Muita kieliä melko hyvin puhuu 3% opiskelijoista. (Saarenmaa ym. 2010, 58-59.)

Venhon artikkelin mukaan Euroopan alueen 15-24-vuotiaista nuorista 31% ei puhu vierasta kieltä. Artikkelissa ilmenee, että kielitaitoiset nuoret ovat viettäneet aikaa ulkomailla. Monet eurooppalaiset nuoret hallitsevat huonosti vieraita kieliä ja pysyttelevät enimmäkseen kotimaassaan. Pitkä ulkomailla vietetyn jakson tuloksena on usein kielitaidon paraneminen. Puhuttaessa kansainvälisestä vaihtoopiskelusta Garamin tutkimuksessa ensimmäisenä mainitaan kielitaidon kohentuminen. (Garam 2000, 34; Venho 2003, 8-9.)

Suomessa korkeakoulujen opintosuunnitelmiin kuuluu pakollisia kieliopintoja. Pakolliset kieliopinnot ovat muualla harvinaisempia. Venhon artikkelista käy ilmi, että eteläeurooppalaiset nuoret matkustelevat vähemmän kuin nuoret Pohjois-Euroopassa. (Venho 2003, 8.)

3.4 Taloudellinen tilanne

Vuoden 2010 opiskelijatutkimuksessa selvisi, että puolet opiskelijoista pelkäsi taloudellisen tilanteensa huonontumista sekä ylimääräisiä taloudellisia kustannuksia. Tutkimuksen mukaan yli puolet ilmoitti taloudellisen tilanteen

huonontumisen esteeksi kansainväliseen vaihtoon lähtemiselle. (Saarenmaa ym. 2010, 62.)

Ammattikorkeakouluopiskelijoista 56% tekee ansiotyötä opintojensa ohessa. Opiskelijoiden ansiotyössä käynnin yleisyys riippuu asuin kunnasta, ikäryhmästä sekä siitä missä vaiheessa opinnot ovat. Ammattikorkeakouluopiskelijoista 19% nostaa opintojensa aikana opintolainaa. (Saarenmaa ym. 2010, 36.) Vaikka kansainvälistä opiskelijavaihtoa tuetaan taloudellisesti, voi huoli omasta toimeentulosta olla merkittävä este vaihtosuunnitelmille.

3.5 Opinnot korkeakoulussa

Opetusministeriön kansainvälistymisstrategiasta käy ilmi, että Suomi on menestynyt hyvin kansainvälisissä tutkimuksissa. Tutkimukset ovat vertailleet koulutusta, tutkimusta, teknologiaa sekä innovaatiotoimintaa. (Opetusministeriö 2009, 12.) Saarenmaan ym. tutkimuksen (2010) mukaan ammattikorkeakouluopiskelijoista 71% arvioi opintojensa edenneen tavoitteiden mukaisesti. Opiskelijoista 3% arvioi opintojen edenneen nopeammin kuin on tavoitteena ja noin 25% arvioi opintojen edenneen tavoitteita hitaammin. Saarenmaan ym. tutkimuksessa tuli ilmi, että opiskelijat pelkäävät kansainvälisen vaihdon hidastavan opintojaan sekä lykkäävän valmistumista. (Saarenmaa ym. 2010, 50, 62.)

Kansainvälisen opiskelijavaihdon vaikutuksia opintojen etenemiseen on tutkittu Garamin tekemässä tutkimuksessa. Tästä suomalaisopiskelijoita käsittelevästä tutkimuksesta selviää, että vastanneista jopa 61% arvioi opiskelijavaihdon pitkittävän opintojaan. Näistä noin kaksi kolmasosaa arvioi opintoajan pitenevän ulkomailla suoritettavan opintojakson verran. Tutkimuksesta käy ilmi, että puolet vastaajista käytti opiskeluun ulkomaanjakson aikana vähemmän aikaa kuin kotimaassa ja käytetty aika oli tuloksen kannalta tehottomampaa. (Garam 2000, 54–55, 62, 79-81.)

ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System) luo avoimuutta opettamiseen ja oppimiseen eurooppalaisissa korkeakouluissa ja se helpottaa opintojen tunnustamista kotikorkeakoulussa. ECTS on kehitetty osana Erasmus-ohjelmaa. ECTS on yhteinen opintosuoritusjärjestelmä, jonka tarkoitus on parantaa liikkuvuutta korkeakoulujen välillä. Sen avulla ulkomailla suoritettujen opintojen on helpompaa hyväksyä lukea kotikorkeakoulussa. (Europa 2010, Aristotle University of Thessaloniki.)

3.6 Korkeakouluopiskelijoiden terveydentila

Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimuksen (2009) mukaan 60% opiskelijoista oli terveysongelmia. Tutkimuksessa otettiin huomioon lääkärin, hammaslääkärin tai psykologin toteama sairaus, vika tai vamma, jonka vuoksi on tarvinnut hoitoa viimeisen vuoden aikana. Opiskelijat kokivat kuitenkin tutkimuksen mukaan terveytensä hyväksi. Aineiston perusteella suurin osa opiskelijoista koki terveytensä hyväksi tai melko hyväksi. Opiskelijoista vain 3% koki terveytensä huonoksi tai melko huonoksi. (Huttunen ym. 2009, 43, 45.)

Korkeakouluopiskelijoista 12% miehistä ja 40% naisista oli lääkärin määräämä säännöllinen lääkitys. Opiskelijoista 8 prosentilla oli jokin psyykinen sairaus, kuten masennus tai ahdistus. Diabetesta sairasti terveystutkimukseen vastanneista opiskelijoista 1%. Oma terveydentila, sen mahdolliset ongelmat ja niiden hoitaminen vieraassa maassa vaihto-ohjelman aikana voi tuntua haasteelliselta, lisäksi kohdemaan terveys- ja hygieniolot voivat arveluttaa lähtöä puntaroivia opiskelijoita. (Huttunen ym. 2009, 44.)

3.7 Kulttuuritekijät kansainvälisessä opiskelijavaihdossa

Kulttuurishokki käsite otettiin käyttöön ensimmäisen kerran vuonna 1958. Kulttuurishokki kuvaa sitä ahdistusta, joka syntyy siirryttäessä uuteen ympäristöön ja menetettäessä sosiaaliset tukiverkot. Kulttuurishokki ilmenee hämmennyksenä ja epäätietoisuutena, joka heijastuu hankaluutena asioida ja toimia uudessa

ympäristössä. On vaikea tietää mikä on sopivaa ja mikä sopimatonta. Uudessa kulttuurissa arkipäivän asiat voivat olla hyvin erilaisia verrattuna totuttuun. Tämä voimistaa kulttuurishokin oireita. Muutaman viikon oleskelun jälkeen kulttuurishokin oireet yleensä laimenevat ja loppuvat. (Guanipa 1997, Oberg.)

Kulttuurishokiksi kutsutaan fyysisiä sekä psyykkisiä tunteita, jotka aiheutuvat uuden kulttuurin kohtaamisesta sekä vanhan kulttuurin menettämisestä.

Kulttuurishokin voimakkuus on verrannollinen oman henkisen hyvinvoinnin tilaan ennen uuden kulttuurin kohtaamista, totutun kulttuurin ja kohdattavan, uuden kulttuurin eroihin sekä aiempiin kokemuksiin muissa kuin omassa totutussa kulttuurissa. Joskus uuteen maahan pitemmäksi aikaa meneminen voidaan kokea uhkaavaksi tai vaivalloiseksi juuri ennakoitun kulttuurishokin vuoksi. (Malinen 2008.)

3.8 Maailman tilanteen vaikutus kansainväliseen opiskelijavaihtoon

Monenlaiset luonnonmullistukset sekä yhteiskunnallisen tai poliittisen tilanteen epävakaus maailmalla voivat vaikuttaa päätökseen lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Esimerkiksi vuonna 2004 Kaakkois-Aasiaan iski todella raju tsunami eli hyökyaalto. Tsunami oli seuraus maanjäristyksestä, joka oli voimakkuudeltaan yli yhdeksän Richterin asteikolla. Yli 200 000 ihmistä sai surmansa maanjäristyksissä ja tsunameissa. Suomalaisia menehtyi Kaakkois-Aasian luonnonkatastrofissa 178. (Rytsä 2004.)

Maailmalla on joka hetki käynnissä levottomuuksia, jotka ovat seurauksia maassa vallitsevasta poliittisesta tilanteesta. Kreikassa oli suuria ja väkivaltaisia mielenosoituksia toukokuussa 2010. Mielenosoittajat vastustivat Kreikan hallituksen menoleikkauksia ja verojen korotuksia. Kreikassa oli myös joulukuussa 2010 väkivaltaisia mellakoita, joissa vastustettiin hallituksen tiukkaa säästökuuria. (Yle 2010, Taloussanomat 2010.)

Erilaiset yli maanosien ulottuvat epidemiat ovat vaikuttaneet ihmisten elämään aina. 1900-luvulla oli jopa kolme eri pandemiaa: espanjantauti, aasialainen ja hongkongilainen. Uusin pandemiaksi luokiteltu virus on ollut sikainfluenssa eli H1N1. Sikainfluenssa julistettiin pandemiaksi maailman terveysjärjestön (WHO) puolesta 11.6.2009. Pandemiaksi luokittelu kuvasi sikainfluenssan maantieteellistä leviämistä ympäri maailmaa. Maailman terveysjärjestö antoi ohjeita terveydenhuollolle sekä matkailijoille, joilla torjuttiin tartuntojen leviäminen ja nopeutettiin uuden influenssaviruksen leviäminen. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2011.)

4 KANSAINVÄLISYYSSOSAAMINEN AMMATTIKORKEAKOULUISSA

Suomessa korkeakouluissa yksi päätavoitteista on kansainvälistyminen. Yhteiseen eurooppalaiseen korkeakoulualueeseen tähtäävän Bolognan prosessin uudistuksia alettiin toteuttaa Suomessa ensimmäisten joukossa. (Opetusministeriö 2009, 12)

4.1 Bolognan prosessi

EU pyrkii edistämään kansallisten koulutusjärjestelmien vertailtavuutta.

Tavoitteena ei ole yhdenmukaistaa koulujärjestelmiä, vaan luoda eurooppalainen tutkintojen viitekehys, joka palvelee elinikäistä oppimista.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto, ARENE, on julkaissut suosituksen ammattikorkeakoulujen yhteisiksi kompetensseiksi. Näitä kompetensseja on viisi: oppimisen taidot, eettinen osaaminen, työyhteisöosaaminen, innovaatio-osaaminen ja kansainvälistymisosaaminen. (Europa; Auvinen, Heikkilä, Ilola, Kallioinen, Luopajarvi, Rajj & Roslöf 2010.)

Bolognan prosessi aloitettiin vuonna 1998 Saksan, Ranskan, Italian ja Iso-Britannian opetusministerien toimesta. Tällöin allekirjoitettiin yhteinen julistus, jossa sovittiin eurooppalaisen korkeakoulutuksen yhteisistä tavoitteista. (Opetus-

ja kulttuuriministeriö 2010.) Bolognan prosessin ja Lissabonin sopimuksen tarkoituksena on, että ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmat ovat yhtenäisiä, mikä helpottaa osaamistasojen vertailtavuutta, ja samalla opiskelijoiden liikkuvuus maasta toiseen helpottuu. Euroopan unionin sisäisen koulutusalueen muodostaminen takaisi kaikille korkeakouluopiskelijoille samantasoisin koulutuksen. (Bologna Declaration 2000; Auvinen ym. 2010, 3; Europa 2009.)

Lisäksi asetuksen tarkoituksena on lisätä EU:n alueen korkeakoulujen kilpailukykyä sekä muokata korkeakouluja vetovoimaisimmiksi muihin korkeakoulualueisiin verrattuna. Bolognan prosessi tähtää tutkintorakenteiden yhdenmukaistamiseen sekä laadunvalvonnan kehittämiseen. (Bologna Declaration 2000; Auvinen ym. 2010, 3.) Muita Bolognan prosessin tavoitteita ovat opintojen mitoitussjärjestelmän käyttöönotto, liikkuvuuden lisääminen sekä korkeakoulutuksen eurooppalainen ulottuvuus. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010.)

4.2 Ammattikorkeakoulujen yhteiset osaamiskokonaisuudet

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston (ARENE ry) suosituksessa esitetään ammattikorkeakouluille viittä yhteistä, toisistaan erottuvaa kompetenssia eli osaamiskokonaisuutta. Kompetensseissa on eroteltu ammattikorkeakoulututkinnon ja ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon osaamisen vaatimukset. Kompetenssit kuvaavat pätevyyttä, suorituspotentiaalia ja kykyä suoriutua ammattiin kuuluvista työtehtävistä. (Auvinen ym. 2010, 3.)

Ammattikorkeakoulujen yhteisten kompetenssien on tarkoitus luoda pohja työelämälle. Eri koulutusalojen kompetenssit tukevat ammatillista kehittymistä. Yhteisten kompetenssien tärkeys ja erityispiirteet vaihtelevat aloittain ja työtehtävien mukaan. (Auvinen ym. 2010, 5-6.)

Ensimmäinen kompetenssi kertoo opiskelijan oppimisen taidoista. Opiskelijan tulee pystyä kehittämään ja arvioimaan osaamistaan ja oppimistapojaan.

Ammattikorkeakoulussa opiskelija hankkii, käsittelee ja arvioi tietoa kriittisesti. Opiskelija on valmis ottamaan vastuuta omasta ja muiden oppimisesta sekä tuo opitun tiedon esille. ARENE ry on luokitellut eettisen osaamisen toiseksi kompetenssiksi. Sen mukaan opiskelija ymmärtää toimintansa seuraukset ja ottaa niistä vastuun. Tietää oman alansa eettiset ohjeet ja toimii niiden mukaisesti. Valmistuttuaan opiskelija osaa ottaa työskentelyssään huomioon tasa-arvoisesti muut ihmiset. Opiskelija ymmärtää kestäväen kehityksen ja osaamisensa kautta vaikuttaa yhteiskunnallisesti. (Auvinen ym. 2010, 7.)

Kolmantena on innovaatio-osaaminen, joka on tärkeä osa ammattikorkeakoulututkintoa. Sen avulla opiskelija voi kehittää ongelmanratkaisukykyään ja työtapojaan. Innovaatio osaamiseen kuuluu työskentely projekteissa sekä tutkimus- ja kehittämishankkeiden toteutus. Sen kautta tehdään asiakaslähtöisiä, kestäviä ja taloudellisesti kannattavia ratkaisuja. Neljäntenä kompetenssina on työyhteisöosaaminen. Ammattikorkeakoulututkinnon suorittanut on osa työyhteisöä sekä omalla toiminnolla parantaa työyhteisön yhteishenkeä. Työelämässä verkostoituminen sekä vuorovaikutustilanteet ovat osa työyhteisöosaamista. Hallitsemalla viestinnän ja tietotekniikan opiskelija pystyy hyödyntämään oman alansa tietoa työtehtävissään. Työyhteisöosaamiseen kuuluu myös päätöksenteko, johtaminen ja itsenäinen työskentely asiantuntijatehtävissä. Työyhteisöosaamisen kautta tutkintoa suorittava saa valmiuksia yrittäjyyteen. (Auvinen ym. 2010, 8.)

Kansainvälistymisosaaminen on viides kompetenssi. Siinä korostuu kielitaidon merkitys työtehtävissä sekä työssä kehittämisessä. Suoritettuaan tutkinnon ammattikorkeakoulussa hoitotyöntekijä pystyy monikulttuuriseen yhteistyöhön. ARENE ry:n suosituksessa käy ilmi, että hallitakseen kansainvälistymisosaamisen on ymmärrettävä kansainvälisyyskehityksen mukana tuomat vaikutukset ja mahdollisuudet. (Auvinen ym. 2010, 8.)

Opetusministeriön työryhmämuistiossa (2006) on määritelty sairaanhoitajan toimintaa ja vastuita. Muistion mukaan sairaanhoitaja on hoitotyön asiantuntija, jonka tehtävä yhteiskunnassa on potilaiden hoitaminen (Opetusministeriö. 2006, 63). Sairaanhoitajan työssä yksilön, perheen ja yhteisön tukeminen ovat avainasemassa. Hoitotyössä toteutetaan ja kehitetään terveyttä edistävää ja ylläpitävää hoitoa. Hoitotyö on sairauksia ehkäisevää, kärsimyksiä lievittävää ja parantavaa. Sairaanhoitajan tehtäviin kuuluu toteuttaa kuntouttavaa työtettä. (Opetusministeriö 2006, 63; Lahden ammattikorkeakoulu 2010a, 4.)

Suomessa sairaanhoitajaksi voi opiskella ammattikorkeakouluissa. Se on yksi hoitotyön suuntautumisvaihtoehdoista terveydenhoitajan ja kättilötyön suuntautumisvaihtoehtojen lisäksi. Koulutus kestää 3,5 vuotta ja on laajuudeltaan 210 opintopistettä. 1 opintopiste vastaa 27 työtuntia. Koulutus koostuu hoitotyön perus- ja ammattiopinnoista, käytännön harjoittelusta sekä oppinäytetyöstä. Perus- ja ammattiopintoihin kuuluu teoreettisen ja kliinisen hoitotyön opintoja sekä viestintä- ja kieliopinnoista. Koulutuksessa on myös vapaasti valittavia opintoja. (Opetusministeriö 2006, 70.)

Hoitotyöntekijän mahdollisia työalueita ovat perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoito, sosiaalihuolto, yksityinen puoli sekä kolmannen sektorin yritykset ja toiminta. Työmahdollisuuksien ollessa laajat hoitotyössä työskentelevien tulee pystyä toimimaan osana moniammatillista työyhteisöä. Hoitotyöntekijällä tulee olla selkeä näkemys omasta vastuualueesta. (Opetusministeriö 2006, 63; Lahden ammattikorkeakoulu 2010a, 4.)

Lainsäädäntö ja Suomen terveystoimittiset linjaukset ohjaavat sairaanhoitajan työtä. Hoitotyön arvot, säädökset, ohjeet sekä eettiset periaatteet antavat pohjan sairaanhoitajan työlle. Näyttöön perustuva hoitotyö tukee sairaanhoitajan ammatillista osaamista. (Opetusministeriö 2006, 63.) Näyttöön perustuvassa hoitotyössä käytetään parasta ajankohtaista tietoa, jota käytetään harkitusti ja järjestelmällisesti hoidossa. (Lukkarinen 2006.)

5.1 Sairaanhoidajan ammatillinen osaaminen

Opetusministeriö jakaa raportissaan Korkeakoulusta terveydenhuoltoon (2006) sairaanhoidajan ammatillisen osaamisen kymmeneen eri luokkaan; eettinen toiminta, kliininen hoitotyö, lääkehoito, terveyden edistäminen, hoitotyön päätöksenteko, ohjaus ja opetus, yhteistyö, yhteiskunnallinen toiminta, tutkimus ja kehittämistyö sekä johtaminen ja monikulttuurinen hoitotyö. (Opetusministeriö 2006, 64.)

Sairaanhoidajan eettiselle toiminnalle antavat pohjan ihmisoikeuslait sekä sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännöt ja hoitotyön eettiset ohjeet. Opetusministeriön mukaan (2006) sairaanhoidajan osaaminen kliinisessä hoitotyössä on tulosta vahvasta teoreettisesta osaamisesta. Ajankohtainen hoitotieteellinen tieto, hoitotyössä tarvittava anatomia, fysiologia, patofysiologia, farmakologia, ravitsemustiede sekä yhteiskunta- ja käyttäytymistiede perustuvat teoreettiseen osaamiseen. Sairaanhoidajalla täytyy olla osaamista fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hoitamisesta.

Lääkehoidon toteuttaminen vaatii sosiaali- ja terveysministeriön voimassa olevien ohjeiden mukaista koulutusta. Lääkehoidon prosessi ja merkitys ovat osa hoidon kokonaiskuvaa, joka sairaanhoidajan tulee ymmärtää ja osata. (Opetusministeriö 2006, 64-69.)

Hoitotyö pohjautuu potilaan tai asiakkaan terveyden edistämiseen ja ylläpitämiseen. Sairaanhoidaja toteuttaa työssään kuntouttavaa työtettä, joka edistää potilaan toimintakykyä. Näyttöön perustuva hoitotyö auttaa sairaanhoidajaa toimimaan itsenäisenä hoitotyön asiantuntijana. Hoitotyössä päätöksenteko perustuu tutkimustietoon ja hoitosuosituksiin. Sairaanhoidajan työtehtäviin kuuluu potilaan, omaisten sekä opiskelijoiden ohjaus ja opetus. Työtehtäviin kuuluu yhteistyö moniammatillisten työryhmien kanssa. (Opetusministeriö 2006, 64-66.)

Potilaan oikeudet, terveyspalvelujärjestelmän rakenteet ja toimintatavat sekä väestön terveystarpeet ovat osa sairaanhoidajan tietotaitoa. Tutkimus- ja

kehittämistyö sekä johtaminen ovat jokapäiväistä sairaanhoitajan työssä. (Opetusministeriö 2006, 66-68.)

5.2 Monikulttuurinen hoitotyö

Kirjassa Monikulttuurinen hoitotyö (2009) määritellään hoitotyön kulttuurinen kompetenssi eli kulttuurinen pätevyys ihmisen kulttuuriseksi osaamiseksi sekä taidoksi toimia monikulttuurisessa ympäristössä. Tämä kompetenssi ilmenee vuorovaikutuksena erilaisten ihmisten välillä sekä erilaisuuden huomioimisena ja hyväksymisenä. Hoitotyössä kulttuurinen kompetenssi näkyy kyvyssä toimia ja nähdä kulttuurinen ulottuvuus sekä kommunikoida eri kulttuurista tuleva asiakkaan kanssa hyödyntäen kulttuuriosaamistaan. (Abdelhamid ym. 2009, 32.)

Kulttuurinen kompetenssi voidaan jakaa neljään dimensioon eli ulottuvuuteen. Ensimmäisessä ulottuvuudessa ilmenee, että tietoisuuden kehittyminen on hoitajasta itsestään lähtöisin. Tässä korostuu, että omat tunteet ja taustat eivät vaikuta eri kulttuuristen ihmisten kohtaamista. Toisessa ulottuvuudessa hoitaja näyttää asiakkaalle ymmärtävänsä ja tietävänsä tämän kulttuurista. Kolmas ulottuvuus kulttuurisessa kompetenssissa on erilaisuuden kunnioittaminen ja hyväksyminen. Neljännessä ulottuvuudessa hoitaja huomioi asiakkaan kulttuurin ja muokkaa toimintaansa sen mukaisesti. Kansainvälinen opiskelijavaihto voi kehittää opiskelijaa kaikissa näissä ulottuvuuksissa. (Abdelhamid ym. 2009, 32.)

Suomen kansainvälistyessä hoitotyöntekijöillä pitää olla valmiuksia kohdata ja hoitaa eri kulttuureista tulevia potilaita. Maahanmuuttajien määrä kasvaa Suomessa koko ajan, minkä seurauksena maahanmuuttajataustaisia potilaitakin on enemmän. Vuonna 2006 Suomeen muutti ulkomailta 22451 ihmistä (Tilastokeskus 2006). Myös maahanmuuttajataustaisten hoitotyöntekijöiden määrä on kasvussa. Vuodesta 2000 vuoteen 2007 syntyperältään ulkomaalaisten hoitotyöntekijöiden määrä on kaksinkertaistunut. Vuonna 2008 ulkomaalaistaustaisia hoitajia oli hieman alle 10 000, joka on koko alan työvoimasta noin 3%. (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2010.)

Hoitotyössä asiakkaan tai potilaan kulttuurin tuntemisella on merkitystä terveyden edistämisessä. Koulutuksessaan saamiensa valmiuksien avulla hoitotyöntekijä osaa toimia kansainvälisissä tehtävissä ja monikulttuurisessa työyhteisössä. Työssään hoitotyöntekijä toimii ihmisoikeuksien mukaisesti ja näin edistää suvaitsevaisuuden toteutumista hoitotyössä. Opetusministeriön työryhmämuistiossa (2006) kansainvälisyys hoitotyössä on keskeinen osaamisalue. (Opetusministeriö 2006, 67.)

Monikulttuurisella hoitotyöllä tarkoitetaan hoitotyötä, jossa työntekijä ja asiakas ovat taustaltaan eri kulttuureista ja etnisistä ryhmistä. Hoitosuhteissa sekä hoitoyhteisöissä monikulttuuriset lähtökohdat huomioidaan ja erilaisuuksia kunnioitetaan, sekä toimitaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti. Päämääränä monikulttuurisessa hoitotyössä on eri kulttuurien huomioiminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. (Abdelhamid, Juntunen & Koskinen 2009; 18.)

Monikulttuurinen hoitotyö käsitteenä on vielä suhteellisen harvoin käytetty. Sen sijaan usein käytetään käsitettä transkulttuurinen hoitotyö, joka tarkoittaa kulttuurien ylittävää hoitotyötä. Transkulttuurinen hoitotyö kostuu tutkimuksesta ja käytännöstä. Transkulttuurinen hoitotyö on kiinnostunut kulttuuristen erilaisuuksien ja yhtäläisyyksien olemassaolosta terveydenhuollossa. Se myös tutkii yhteiskunnallisia ja organisatorisia vallankäytön rakenteita. (Abdelhamid ym. 2009, 28.)

Transkulttuuriset hoitotyön perinteiset mallit voivat johtaa kulttuuristen erilaisuuksien korostumiseen. Stereotyyppinen hoitotyö voi lisätä ulkopuolisuuden tunnetta ja kapeakatseisuutta yhteiskunnassa ja hoidossa. Hoitotyöntekijän on kuitenkin mahdotonta tuntea kulttuureihin liittyviä yksityiskohtia kaikista maailman kulttuureista. Tärkeämpiä työkaluja hoitotyöntekijälle eri kulttuurien kohdatessa ovat empatia, itsetuntemus sekä poliittinen ja yhteiskunnallinen tietoisuus maailman tilanteesta. Kansainvälisellä opiskelijavaihdolla voidaan merkittävästi edistää monikulttuurisen hoitotyön omaksumista opiskelijan omakohtaisen kokemuksen kautta. (Abdelhamid, ym. 2009, 29.)

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

6.1 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyö toteutettiin määrällisenä eli kvantitatiivisena tutkimuksena. Tilastolliseksi tutkimukseksi kutsuttavan kvantitatiivisen tutkimuksen avulla selvitetään lukumääriä ja prosenttiosuuksia, jotka usein selvitetään kyselylomakkeilla, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot. Tutkimus perustuu täsmällisiin ja laskennallisiin tilastollisiin menetelmiin. Kvantitatiivinen tutkimus vastaa kysymyksiin: mikä? missä? paljonko? kuinka usein? (Heikkilä 2008, 16.) Kvantitatiiviset eli numeeriset muuttujat voivat mitata suuruutta, järjestystä, välimatkaa ja määrää. (Nummenmaa 2006, 33.)

Määrällinen tutkimus aloitetaan tutkimusongelman määrittämisellä. Tämän jälkeen tehdään tutkimussuunnitelma, jonka apuna käytetään aikaisempia tutkimuksia sekä kirjallisuutta. Selkeän suunnitelman pohjalta laaditaan kyselylomake, jolla tietoa kerätään. Kyselylomakkeen tulokset käsitellään ja analysoidaan sekä raportoidaan. Kvantitatiivisen tutkimusprosessin viimeinen vaihe on johtopäätösten tekeminen sekä tulosten hyödyntäminen. (Heikkilä 2008, 25.)

Keskeisiä piirteitä kvantitatiivisessa tutkimuksessa on aiempien teorioiden hyödyntäminen sekä johtopäätökset aiemmista tutkimuksista. Teoria on inhimillisen toiminnan tulos, joka muodostuu käytännön tutkimustoiminnan pohjalta. Käsitteiden ja hypoteesien määrittely sekä esittäminen selkeyttävät tutkimusta. Tutkittavien henkilöiden sekä koehenkilöiden tarkka määrittäminen tukee tutkimuksen reliabiliteettia. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa aineistoa hyödyntäen päätelmät tehdään tilastolliseen analysointiin perustuen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 136, 139.)

6.2 Tutkimuksen tavoitteet, tarkoitus ja tutkimuskysymykset

Tämän tutkimuksen tavoitteena on kuvata hoitotyön opiskelijoiden mielipiteitä kansainvälistä vaihtoa kohtaan. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, miten hoitotyön opiskelijoiden lähtemistä kansainväliseen opiskelijavaihtoon voidaan tukea. Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata myös niitä esteitä, jotka vaikuttavat kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtemiselle. Tutkimuksessa selvitetään, mitkä vaihtojärjestöt ovat tuttuja hoitotyön opiskelijoille.

Tutkimuksen tarkoituksena on antaa kansainvälisyystoiminnasta vastaaville opettajille tietoa liittyen opiskelijoiden mielipiteisiin kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtemisestä. Tutkimuksesta saatavien tietojen perusteella opettajat voivat parantaa koulun kansainvälistä toimintaa.

Tutkimuksen tutkimuskysymykset ovat

1. Minkälaisia esteitä hoitotyön opiskelijat kuvaavat kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähdölle?
2. Miten Lahden ammattikorkeakoulu voisi tukea kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähteviä opiskelijoita?
3. Mitä hoitotyön opiskelijat tietävät kansainvälisistä vaihtojärjestöistä?

7 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Opinnäytetyön tutkimusongelman ja kohderyhmän perusteella päätettiin, että tiedonkeruumenetelmänä käytetään puolistrukturoitua kyselylomaketta.

Kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä saadaan enemmän vastaajia ja sen seurauksena monipuolisempia näkökulmia. Kyselylomakkeessa oli myös avoimia kysymyksiä. Kysely toteutettiin Lahden ammattikorkeakoulun tiloissa paperiversiona eli kontrolloituna kyselynä. Tutkijat olivat paikalla valvomassa kyselylomakkeen täyttöö ja antoivat kyselylomakkeen täyttöohjeet suullisesti. (Heikkilä 2008, 18, 49; Hirsjärvi ym. 2007, 191.) Opinnäytetyön tutkimuksen kohteena olivat Lahden ammattikorkeakoulun kaikki hoitotyön opiskelijat (sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijat). Tutkimuksen tekijät ovat

sairaanhoidajaopiskelijoita, tämän takia tutkimus toteutettiin hoitotyön opiskelijoille. Tällä tavoin tutkimukseen tulee hoitotyön näkökulmaa.

Tutkimuksen kysely toteutettiin huhtikuun 15.päivä 2011 Lahden ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden laitoksen tiloissa. Tutkijat jakoivat kyselylomakkeet vastaajille ja antoivat suulliset ohjeet kyselylomakkeen täyttämiseen koskien. Tutkimuksen kyselylomakkeen täytti 70 hoitotyön opiskelijaa. Yksi opiskelija kieltäytyi vastaamasta.

7.1 Kyselylomakkeen kuvaus

Hyvän kyselylomakkeen suunnitteluvaiheessa on perehdyttävä aiheeseen ja tutkittuun tietoon kunnolla. On määriteltävä käsitteet selkeästi ja ytimekkäästi. Tutkimusasetelman tulee myös olla selvillä. Ennen kyselylomakkeen tekoa tutkijalla tulee olla täysin selvillä tutkimusongelmat, joihin hän etsii vastauksia. (Heikkilä 2005, 47.)

Heikkilän mukaan hyvän tutkimuslomakkeen tunnusmerkkejä ovat selkeä, siisti ja houkutteleva ulkonäkö. Vastausohjeet ovat selkeät ja yksiselitteiset, kysymykset etenevät loogisesti ja helpot kysymykset sijoitetaan alkuun. Lomake ei myöskään saa olla liian pitkä ja sen toimivuutta on hyvä esitellä testiryhmällä (Heikkilä 2008, 48.)

Tämän tutkimuksen kyselylomake esiteltiin 8 kolmannen vuoden hoitotyön opiskelijalla. Esiteltäville tutkijat saivat muutamia parannusehdotuksia kyselylomakkeeseen. Testaajat huomauttivat myös muutamasta epäselvästä kohdasta, jotka tutkijat korjasivat ennen kyselyn suorittamista.

Kyselylomake jaettiin yhdeksään eri osa-alueeseen kysymysten sisällön perusteella. Kyselylomakkeessa oli yhteensä 35 kysymystä joista 25 oli monivalintakysymyksiä ja 10 avoimia kysymyksiä. Kyselylomakkeessa oleviin

avoimiin kysymyksiin vastaaja voi vapaasti vastata tietyn aiheen rajoissa. Kyselylomake oli viisisivuinen.

Ensimmäinen osa-alue oli taustatiedot. Taustatiedoissa oli kuusi kysymystä (1-6). Siinä kysyttiin vastaajan ikää, siviilisäätyä, onko vastaajalla lapsia, opintojen aloitusvuotta, onko vastaaja ollut kansainvälisessä opiskelijavaihdossa ja kiinnostusta kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan.

Toisessa osa-alueessa selvitettiin kolmella kysymyksellä vastaajan kielitaitoja (7-9). Kolmas osa-alue koskee perhettä ja läheisiä ihmissuhteita. Kysymyksiä oli neljä (10-13). Niissä tiedusteltiin kuinka erossa olo perheestä, ystäväistä, läheisistä tai mahdollisesta poika- tai tyttöystävästä vaikuttaa kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtemistä.

Neljäs osa-alue käsitteli vastaajan terveydentilaa. Kohdassa oli kaksi kysymystä (14-15). Osa-alueista viides käsitteli vastaajan asumista. Kohdassa oli kolme kysymystä (16-18). Kuudes osa-alue käsitteli taloudellista tilannetta. Kysymyksiä oli yhteensä 5 kappaletta (19-23). Kohdassa oli kolme monivalintakysymystä (19, 20, 22) sekä kaksi avointa kysymystä.

Osa-alue seitsemän sisälsi opintoihin liittyviä kysymyksiä. Kysymyksiä oli yhteensä neljä (24-27). Kohdissa 24-26 tiedusteltiin opintojen erilaisuuden vaikutusta sekä opintojen pitkittymisen mahdollisuutta esteenä lähdölle kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Kysymyksessä 27 tiedusteltiin vastaajan arviota omasta hoitotyön osaamisestaan suorittaakseen opintojaan ulkomailla. Kahdeksas osa-alue käsitteli maailmantilannetta kolmella kysymyksellä (28-30).

Kyselylomakkeen lopussa oli kolme avointa kysymystä (33-35), joissa vastaaja saattoi kuvailla muita asioita, jotka saattavat estää lähtöä kansainväliseen opiskelijavaihtoon sekä kuinka Lahden ammattikorkeakoulu voisi tukea kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähteviä opiskelijoita. Viimeisessä kysymyksessä tiedusteltiin mitä Lahden ammattikorkeakoulu voisi tehdä, jotta

hoitotyön opiskelijoilla olisi pienempi kynnys lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon.

7.2 Tutkimuksen aikataulu

Tutkimuksen aihe valittiin joulukuussa 2010, jonka jälkeen vahvistettiin tietopohjaa ja kerättiin aineistoa. Suunnitelmaseminaari pidettiin tammikuun lopulla 2011. Seminaarin jälkeen koottiin teoriapohjaa sekä luotiin kyselylomake. Kysely esitettiin kahdeksalla hoitotyön opiskelijalla huhtikuun 2011 alussa. Kysely toteutettiin huhtikuun puolivälissä 2011. Aineisto purettiin ja kirjoitettiin huhtikuun aikana. Opinnäytetyön julkaisuseminaari järjestettiin toukokuun puolivälissä 2011.

7.3 Aineiston keruumenetelmä ja aineiston analyysi

Aineisto käsiteltiin tietokoneella tilasto-ohjelman avulla. Opinnäytetyön tutkimuslomakkeen tiedot syötettiin havaintomatriisin muotoon tilasto-ohjelman taulukkolaskentaohjelman taulukkoon. Tässä opinnäytetyössä käytettiin Excel-datatiedostoa. Havaintomatriisi on taulukko, jossa vaakariivit vastaavat tilastoyksiköitä ja pystysarakkeet muuttujia. Opinnäytetyön tutkimuslomakkeessa olevien avointen kysymysten vastaukset on kuvattu sanallisesti alkuperäisilmaisuja käyttäen. Tulokset esitettiin graafisesti taulukoita ja piirakkakuvioita käyttäen. Taulukoiden kautta voidaan tutkimustuloksia esittää taloudellisesti ja objektiivisesti pienessä tilassa. Tuloksissa on myös ristiintaulukointia, jossa kuvataan kahden muuttujan välistä yhteisvaihtelua. (Heikkilä 2008, 123, 149.)

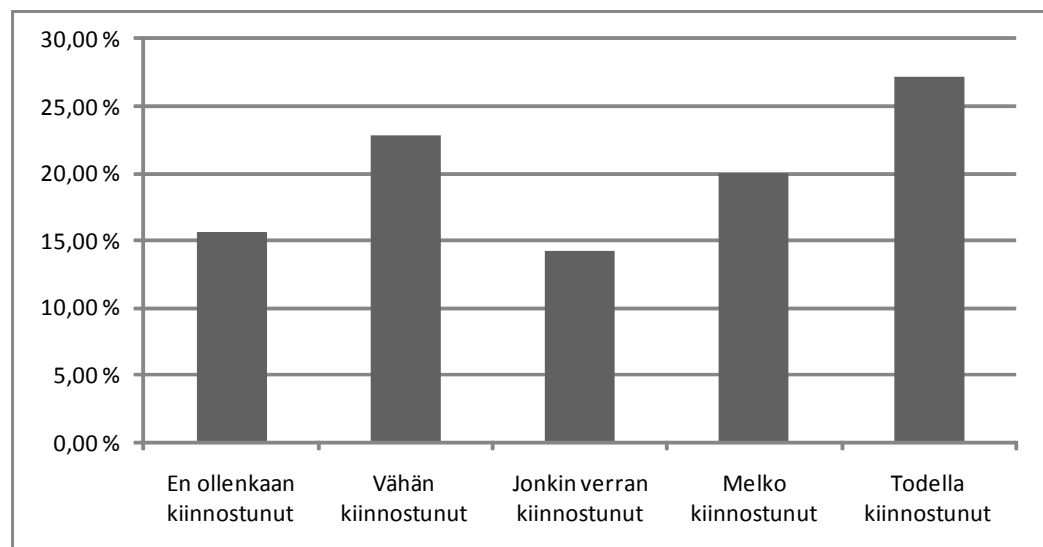
8 TUTKIMUKSEN TULOKSET

8.1 Vastaajien taustatiedot

Tutkimuksessa haastateltiin 70 (N=70) Lahden ammattikorkeakoulun hoitotyö opiskelijaa. Tutkimukseen vastanneista 83% oli 18-25-vuotiaita, 26-30-vuotiaita oli 10% ja yli 30-vuotiaita oli vastanneista 7%.

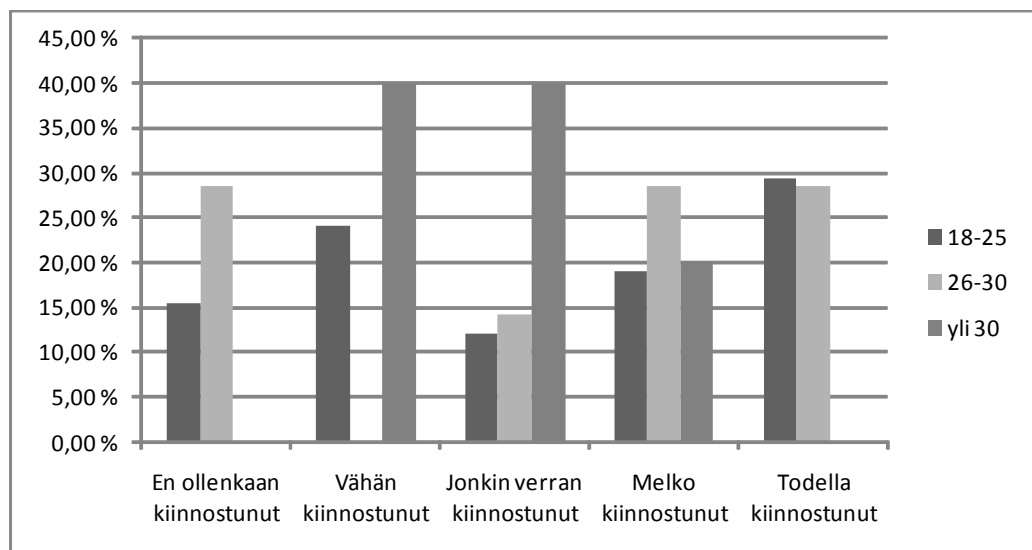
Vastanneista hoitotyön opiskelijoista 34% ilmoitti olevansa avioliitossa. Avioliitossa eli 13% ja parisuhteessa 27%. Sinkkuja kyselyyn osallistuneista hoitotyön opiskelijoista oli 26%. Kyselyyn osallistuneista 19 prosentilla oli lapsia. Suurimmalla osalla, 81%, ei ollut lapsia.

Tutkimuksen kyselylomakkeeseen vastanneista 23% oli aloittanut hoitotyönopinnot vuonna 2008. Osallistuneista 9% oli aloittanut opinnot vuonna 2009. Vuonna 2010 aloittaneita oli 67% ja vuonna 2011 1%. Kyselyyn osallistuneista hoitotyön opiskelijoista 10% oli ollut kansainvälisessä opiskelijavaihdossa opintojensa aikana. Vastanneista 90% ei ollut ollut kansainvälisessä opiskelijavaihdossa.

Kuvio 2. Kyselyyn vastanneiden arvio kiinnostuksesta kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan

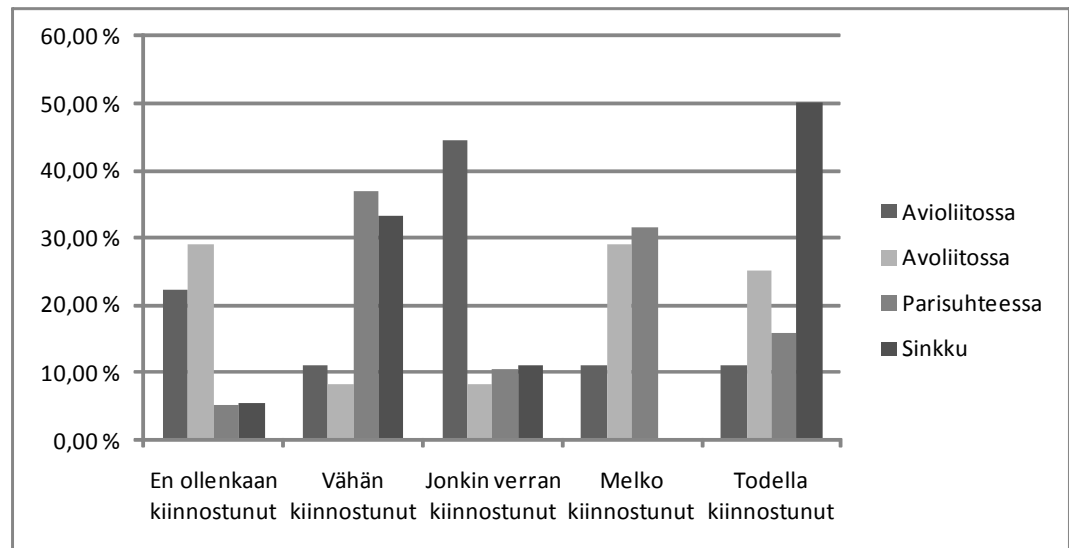
Kuviota 2 tarkasteltaessa nähdään, että kyselylomakkeisiin vastanneista todella kiinnostuneita kansainvälisestä opiskelijavaihdosta oli 27% kaikista vastanneista. Kansainvälisestä opiskelijavaihdosta melko kiinnostuneita oli 20% vastanneista. Vastanneista jonkin verran kiinnostusta kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan oli 14%. Vähän kiinnostusta oli 23% vastanneista. Vastanneista 16% ei ollut ollenkaan kiinnostusta kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan.

Kuvio 3. Iän vaikutus kiinnostukseen kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan

Kuviosta 3 selviää, että 18-25-vuotiaista todella kiinnostuneita kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan oli 29%. Todella kiinnostuneita 26-30-vuotiaista oli 29%. Kukaan yli 30-vuotiaista ei ollut todella kiinnostunut kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Melko kiinnostuneita 18-25-vuotiaita oli 19% ja jonkin verran kiinnostuneita oli 12% ja vähän kiinnostusta kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan oli 24%. 26-30-vuotiaista 29% oli melko kiinnostuneita ja 14% oli jonkin verran kiinnostuneita kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Vähän kiinnostuneita ei ollut tässä ikäryhmässä ollenkaan. Yli 30-vuotiaista melko kiinnostuneita oli 20% vastanneista ja jonkin verran kiinnostusta kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan oli 40%. Vähän kiinnostusta oli 40 prosentilla. Kansainvälisestä opiskelijavaihdosta ei ollut ollenkaan kiinnostunut 16% 18-25-vuotiaista. Kolmannes (29%) 26-30-vuotiaista ei ollut ollenkaan

kiinnostunut kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. ”En ollenkaan kiinnostunut”-vastausta ei valinnut kukaan yli 30-vuotias vastaaja.

Kuvio 4. Siviilisäädyn vaikutus kiinnostukseen kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan

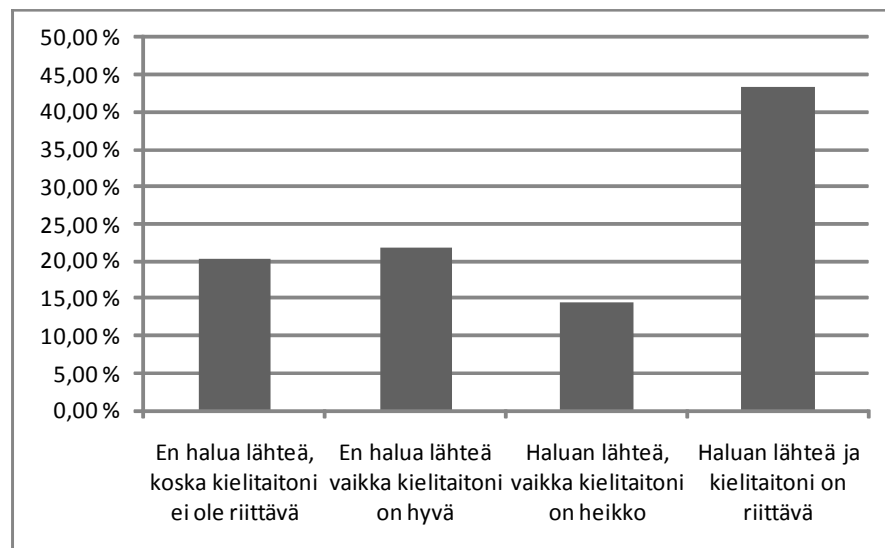
Kuviosta 4 ilmenee, että avioliitossa elävistä 11% oli todella kiinnostunut kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Melko kiinnostuneita oli 11% ja jonkin verran kiinnostuneita 44%. Avioliitossa olevista 11% kiinnosti kansainvälinen opiskelijavaihto vain vähän. Ei ollenkaan kiinnostuneita oli 22%. Avoliitossa olevista 25% kiinnosti kansainvälinen opiskelijavaihto todella paljon. Melko kiinnostuneita oli 29% ja jonkin verran kiinnostuneita oli 8%. Kansainvälinen opiskelijavaihto kiinnosti 8% avoliitossa olevia vähän. Avoliitossa olevista 29% ei ollut ollenkaan kiinnostunut kansainvälisestä opiskelijavaihdosta.

Parisuhteessa elävistä 16% kansainvälinen opiskelijavaihto kiinnosti todella paljon. Kolmas osaa (32%) parisuhteessa olijoista oli melko kiinnostuneita ja 11% oli jonkin verran kiinnostuneita. Vähän kiinnostusta oli 37% vastaajista ja 5% ei ollut ollenkaan kiinnostunut kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Sinkuista puolet (50%) oli todella kiinnostuneita kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan. Kukaan sinkuista ei ollut melko kiinnostunut kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Jonkin verran kiinnostusta kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan oli 11% sinkuista ja

vähän kiinnostusta 33prosentilla sinkuista. Ei ollenkaan kiinnostuneita oli 6% sinkuista.

8.2 Arvio kielitaidosta ja sen vaikutuksista kansainväliseen opiskelijavaihtoon

Kyselyyn vastanneista 70 hoitotyön opiskelijasta kaikkien äidinkielenä oli suomi. Ruotsin kieltä hyvin osasi omasta mielestään 6% vastanneista. Melko hyvät taidot ruotsin kielessä oli oman arvion mukaan 27%. Tyydyttäväksi taidot arvioi 50% vastanneista. Heikosti ruotsia osasi oman arvioin mukaan 17%. Englantia oman arvionsa mukaan hyvin (40%) tai melko hyvin (33%) osasi 73%. Kyselyyn vastanneista 23% arvioi kielitaitonsa tyydyttäväksi ja 4% heikoksi.

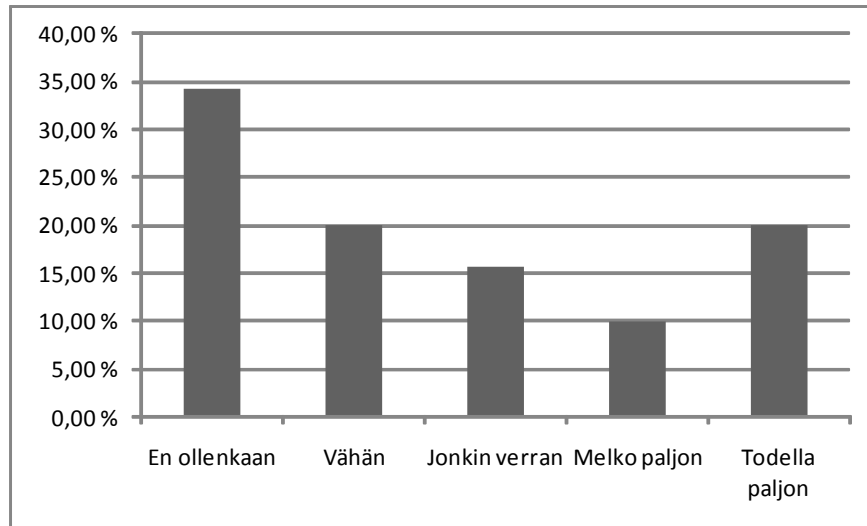

Kuvio 5. Hoitotyön opiskelijoiden arvio kielitaidon vaikutuksista päätöksen teossa kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan

Yksi kyselyyn osallistuneista jätti vastaamatta tähän kysymykseen. Näin ollen vastaajia oli 69. Kuviosta 5 käy ilmi, että arvioitaessa kielitaidon vaikutusta kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähdölle 43% vastanneista arvioi kielitaitonsa riittäväksi ja halusi lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Vastanneista 14% halusi lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon, vaikka oman arvion mukaan kielitaito ei ollut riittävä. ”En halua lähteä, vaikka kielitaitoni on hyvä”-vaihtoehdon valitsi 22% vastanneista. Kyselyyn osallistuneista 20% ei halunnut

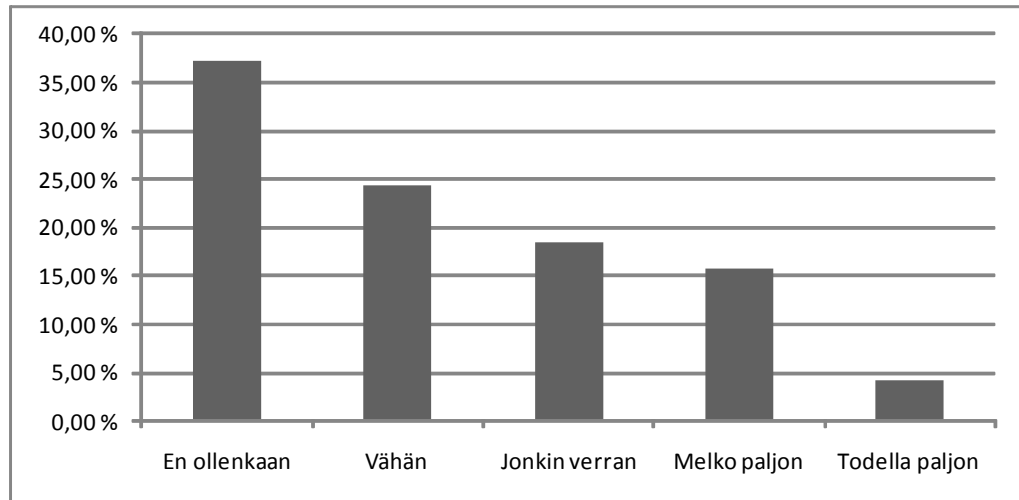
lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon, koska koki kielitaitonsa riittämättömäksi.

8.3 Perheen ja läheisten ihmissuhteiden vaikutukset

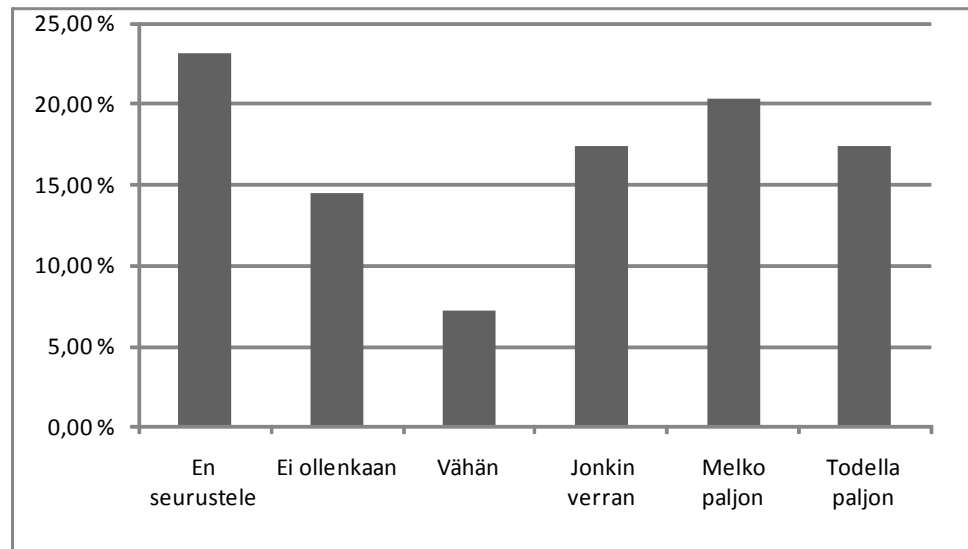
Kuvio 6. Vastanneiden arvio siitä, kuinka paljon erossa olo perheestä estää kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähdön

Kuviosta 6 selviää, että kyselyyn vastanneista 30% koki eron perheestä estävän kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtemistä todella paljon (20%) tai melko paljon (10%). ”Perhe on minulle todella läheinen ja tärkeä.” Vastanneista 38% koki eron perheestä estävän kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtöä jonkin verran (18%) tai vähän (20%). Vastaajista oman arvion mukaan 34% mielestä ero perheestä ei estä kansainvälistä opiskelijavaihtoa ollenkaan. ”Toki tulee ikävä, mutta olen jo kaukana perheestäni joten se ei vaikuta.” Kyselyyn vastanneista 19 prosentilla oli lapsia. ”Pienet lapset, en voi lähteä.” ”Ero lapsista olisi vaikeaa, huolehtisin heidän pärjäämisestään. Myös pitkä vaihto olisi liian raastavaa, enemmän lyhyitä vaihtoja.”

Kuvio 7. Vastanneiden arvio siitä, kuinka paljon erossa olo ystävistä ja läheisistä estää kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähdön

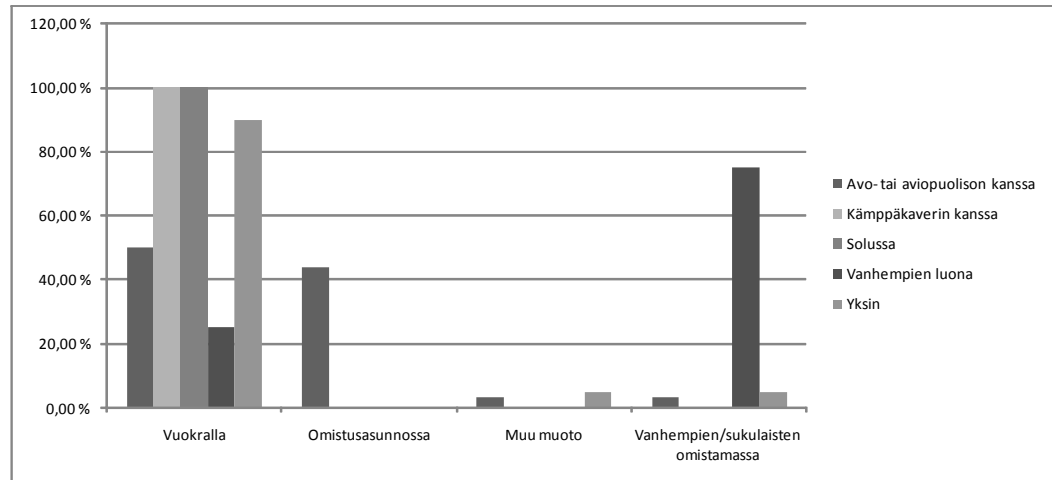
Kuviosta 7 ilmenee, että kyselyyn vastanneista (N=70) hoitotyön opiskelijoista 20% vastaajista ilmoitti erossa olon ystävistään ja läheisistään vaikuttavan kieltävästi päätökseen lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. ”*Läheiset todella tärkeitä ja haluan että he ovat lähelläni.*” Erossa olo ystävistä ja läheisistä vaikutti jonkin verran (19%) ja vähän (24%) estävästi lähtöpäätökseen 33% vastanneista. Suurimman osan eli 37% mielestä erossa olo ystävistä ja läheisistä ei vaikuttanut estävästi päätökseen lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. ”*Kerranhan sitä vain mennään.*” Myös lemmikit, niiden hoito sekä ikävä, tulivat esiin avoimessa kysymyksessä. ”*Ainoa mikä ero vaikuttaa on ero koirasta*” ”*...kuka huolehtisi lemmikistäni*”

Kuvio 8. Vastanneiden arvio siitä, kuinka paljon erossa olo mahdollisesta poika- tai tyttöystävästä estää kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähdön

Kuviosta 8 nähdään, että kyselyyn vastanneista 74% seurusteli, tai eli avo- tai avioliitossa. Heistä 17% arvioi eron poika- tai tyttöystävästä estävän kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtöä todella paljon. ”Tyttöystävä sai itkupotkuraivarikohtauksen jo pelkästä ajatuksesta.” Erossa olo poika- tai tyttöystävästä vaikutti kielteisesti lähtöpäätökseen kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan 20% melko paljon. Vastanneista 24% mielestä erossa olo poika- tai tyttöystävästä vaikutti jonkin verran(17%) tai vähän (7%) kielteisesti lähtöpäätökseen. 14% mielestä ero poika- tai tyttöystävästä ei vaikuttanut estävästi päätökseen lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. ”Onhan se ikävää, mutta ero ei kuitenkaan ole lopullinen.”. Yksi vastanneista jätti vastaamatta tähän kysymykseen.

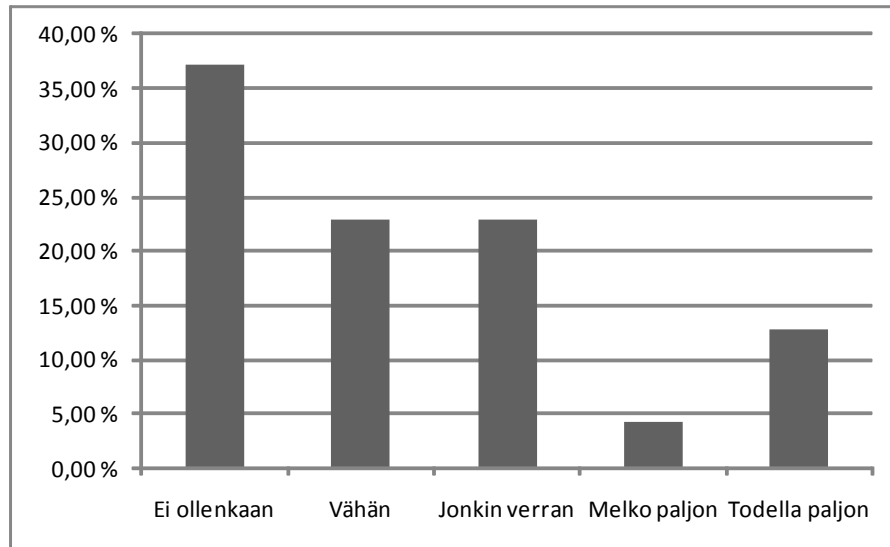
8.4 Vastaajien asumisjärjestelyt

Kuvio 9. Kyselyyn osallistuneiden siviilisäätö suhteessa asumismuotoon

Kuviosta 9 selviää, että kyselyyn osallistuneista hoitotyön opiskelijoista puolet (50%) asui avo- tai aviopuolison kanssa. Heistä 44 % asui omistusasunnossa. ”Vaihdossa ollessakin asuntolaina täytyy maksaa” 50 % vastaajista asui vuokralla ja heistä 3% kertoi asuvansa joko vanhempien tai sukulaisten omistamassa asunnossa tai muussa asumismuodossa, kuten avopuolison vanhempien kanssa.

Kämppäkaverin kanssa asui 5% vastanneista. He kaikki asuivat vuokralla. Soluasunnossa vastasi asuvansa 8%. Heikin kaikki asuivat vuokralla. Yksin asui 31% vastanneista. Heistä 90% asui vuokralla, 10% asui vanhempien tai sukulaisten omistamassa (5%) tai muussa asumismuodossa (5%). Vanhempien luona vastanneista asui 6%. Heistä kolme asui vanhempien tai sukulaisten omistamassa asunnossa ja yksi vuokralla.

Kuvio 10. Asumisjärjestelyiden vaikutus päätökseen kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan vastanneiden arvion mukaan

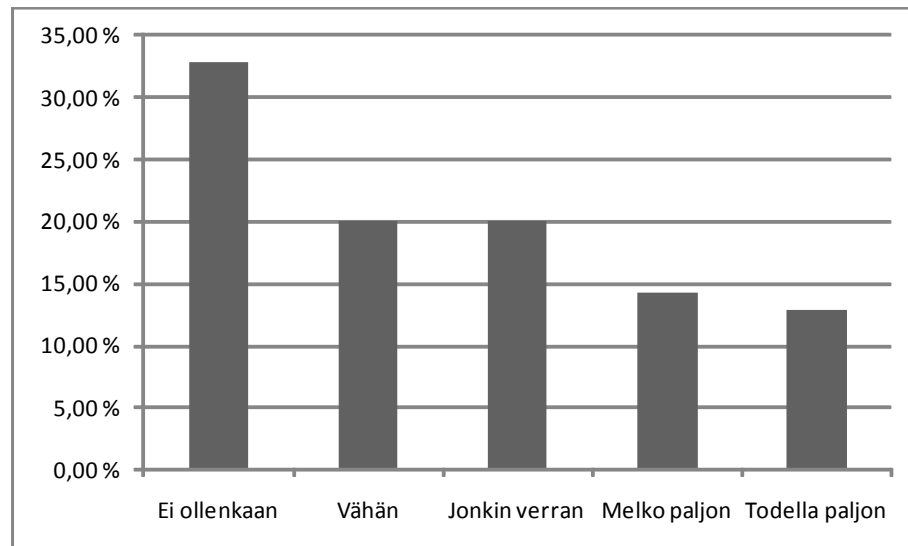
Kuviosta 10 ilmenee, että asumisjärjestelyt vaikuttivat 13% vastanneista todella paljon päätökseen lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. ”*Vuokran maksu suomessa plus menot vaihdossa.*” Melko paljon asumisjärjestelyt vaikuttivat 4% vastanneista ja jonkin verran 23% vastanneista. Vastanneista 23% koki asumisjärjestelyiden vaikuttavan vain vähän päätökseen. Enemmistön (37%) mielestä asumisjärjestelyt eivät vaikuttaneet ollenkaan päätökseen. Osaa vastaajista huolestutti asumisjärjestelyissä vuokran maksu vaihdon aikana. ”*Kuinka maksan asunnon vuokran, jos en saa sitä vaihdon ajaksi vuokrattua eteenpäin*” ”*Asuntojärjestelyt vaihdon aikana.*”

8.5 Terveydentilan vaikutukset

Kyselyyn vastanneista 87% ei ollut mitään fyysistä tai psyykkistä sairautta. Vastanneista hoitotyön opiskelijoista 12% oli jokin fyysinen tai psyykinen sairaus. Kenenkään kohdalla sairautta ei koettu esteenä kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähdölle. Yksi kyselyyn osallistuneista jätti vastaamatta tähän kysymykseen.

8.6 Taloudellinen tilanne

Tutkimuksessa kartoitettiin myös opiskelijoiden taloudellista tilannetta. Hoitotyön opiskelijoista 91% sai opintorahaa. Opiskelijoista 59% oli oikeutettuja asumislisään. Opintolainaa opintojensa aikana oli nostanut 30% vastanneista hoitotyön opiskelijoista. Opintojen ohessa ansiotyötä teki 47% vastanneista. *”Keikkatyö mahdollistaa laskujen maksun ja elämisen kuukaudessa, ei säästöjä.”* Kyselyyn vastanneista 50% käytti säästöjään. Vanhemmiltaan tai sukulaisiltaan taloudellista tukea sai 40% vastanneista. Muita tulonlähteitä, kuten ansiosidonnainen päiväraha tai puolison tulot, oli 9% vastanneista.

Kuvio 11. Taloudellisen tilanteen vaikutus päätökseen lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon

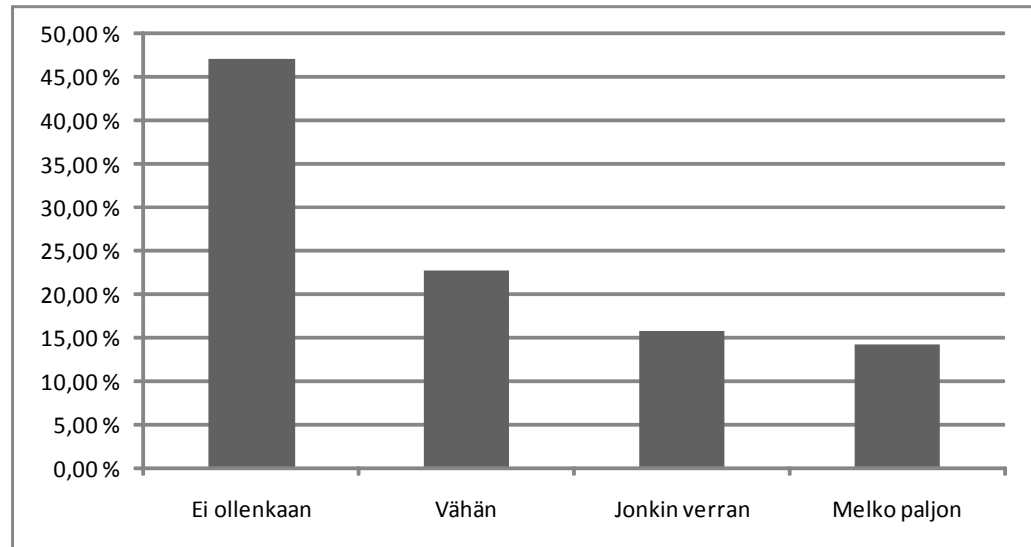
Kuviossa 11 käy ilmi, että kysyttäessä vaikuttaako taloudellinen tilanne päätökseen lähteä, oli vastaus ”Ei ollenkaan” suosituin. Vastaajista 33% oli sitä mieltä, että taloudellinen tilanne ei vaikuta ollenkaan päätökseen lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. *”Helpompi lähteä, kun on hyvä taloudellinen tilanne.”* Vastaajista 40% mielestä taloudellinen tilanne vaikuttaa vähän (20%) tai jonkin verran (20%) päätökseen. *”Jos ei olisi säästöjä en lähtisi.”* Todella paljon (13%) tai melko paljon (14%) taloudellinen tilanne vaikutti päätökseen 27% vastanneista hoitotyön opiskelijoista. *”Ei olisi varaa maksaa vuokraa ja myös vaihtoon liittyviä kustannuksia.”* Osalla vastaajista oli kuva, mitä tehdä ennen

kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtöä. ”Täytyy tienata ennekuin lähtee, että voi nauttiakkin vaihdosta.” ”Reissusta tulee luultavasti hintava enkä usko tukien riittävän, jolloin itse täytyy panostaa rahallisesti vaihtoon. Säästöjä pitäisi kerätä.”

Kyselyyn vastanneista hoitotyön opiskelijoista (N=70) 76% tiesi, että kolmen kuukautta tai yli kestävä kansainvälinen opiskelijavaihto on rahallisesti tuettua. Siitä miten apurahat vaikuttavat päätökseen kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan, oltiin montaa mieltä. Apurahan koettiin vaikuttavan suurimmaksi osaksi positiivisesti. ”Alentaa kynnystä lähtä.” ”Kyllä, helpompi lähtä.” ”Helpottaa tietysti. Esim. lennot voi sillä maksaa.” Apuraha koettiin kuitenkin myös liian pieneksi. ”Mitätön summa.” ”Raha on silti kovin pieni, määrällisesti. Ei mielestäni riitä yksin kustantamaan näin pienituloisten vaihtoon lähtöä.” Osa vastaajista koki apurahat hyödylliseksi, mutta silti riittämättömäksi. ”Kyllähän se vähän helpottaa vaihtoon lähtöä, mutta säästöjä tarvitsisi silti myös olla”

Vastanneista hoitotyön opiskelijoista 24% ei tiennyt, että vähintään kolme kuukautta kestävä kansainvälinen opiskelijavaihto on rahallisesti tuettua. Vastaajat kokivat myös, että apurahoista ei ole saanut tarpeeksi tietoa. Kysymykset, kuinka suuri apuraha on ja miten se maksetaan, nousivat esiin vastauksista. ”Apurahoista kerrotaan vähän.” ”En tiedä tuen suuruutta ja sen saamista. Saako esim. vasta jälkikäteen?” ”Jos se on tarpeeksi n.1000/kk ainakin riittäisi.”

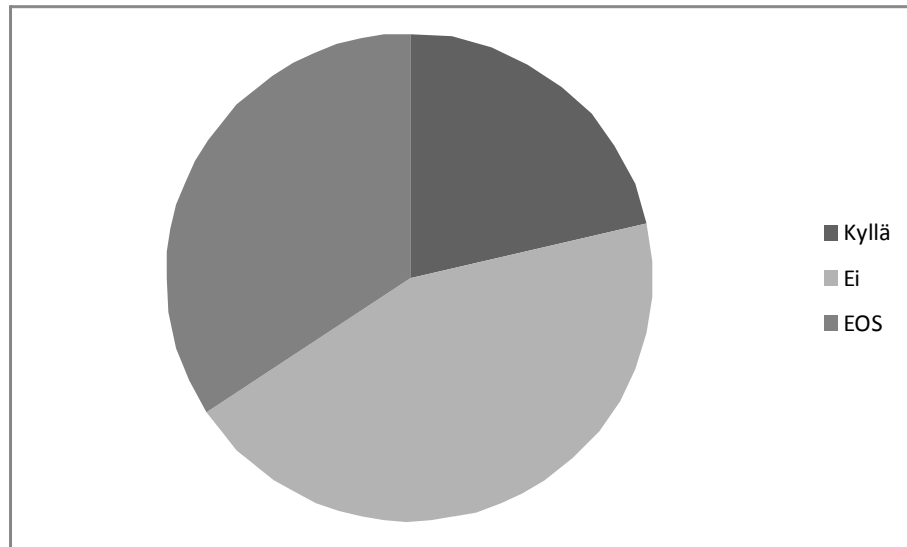
8.7 Korkeakouluopintojen osuus lähtöpäätöksessä

Kuvio 12. Koulutuksen erilaisuus maailmalla ja sen vaikutus päätökseen lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon

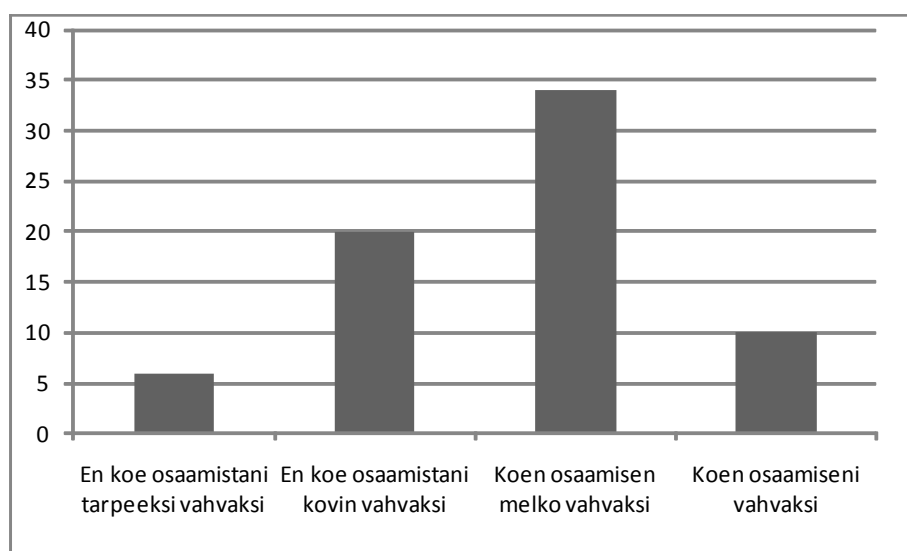
Kuviosta 12 selviää, että kysymykseen koulutuksen erilaisuudesta ja sen vaikutuksesta päätökseen kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan, melkein puolet (47%) vastaajista oli sitä mieltä, ettei se vaikuta päätökseen ollenkaan. Vastaajista monet kokivat koulutuksen erilaisuuden eri maissa ennemminkin rikkaudeksi kuin esteeksi. ”En koe esteenä vaan mahdollisuutena.” ”En, vaan erilaisuus olisi hyvä nähdä.” ”Olisi mielenkiintoista nähdä myös muita tapoja opiskella → erilaisuus ei ole este vaan houkutin.”

Vastaajista 23% koki koulutuksen erilaisuuden vaikuttavan vähän päätökseen lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Jonkin verran (16%) ja melko paljon (14%) koulutuksen erilaisuus vaikutti 30% päätöksen tekoon kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan. ”Jos se ei täsmää koulutukseen mikä suomessa on.” ”Ei pysty aina hyväksilukemaan opintoja” Kukaan vastaajista ei ollut sitä mieltä, että koulutuksen erilaisuus vaikuttaisi todella paljon päätökseen kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan.

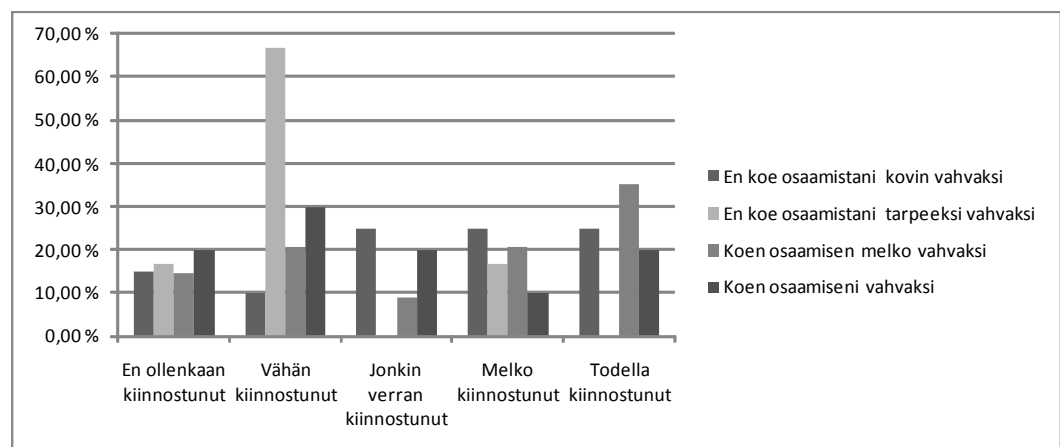
Kuvio 13. Kyselyyn vastanneiden mielipide siitä, vaikuttako mahdollinen opintojen pitkittyminen kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtöä

Kuviosta 13 käy ilmi, että kyselyyn vastanneista hoitotyön opiskelijoista 44% oli sitä mieltä, että opintojen pitkittyminen kansainvälisen opiskelijavaihdon takia, ei estä lähtöä. ”Eteneminen hidastuu, mutta kerran vain eletään ja valmistua ehtii myöhemminkin.” Tutkituista 21% mielestä opintojen pitkittyminen olisi este mahdolliselle lähdölle kansainväliseen opiskelijavaihtoon. ”Omat opinnot voi viivästyä.” Kolmannes (34%) vastaajista ei osannut sanoa onko opintojen mahdollinen pitkittyminen este lähdölle kansainväliseen opiskelijavaihtoon.

Kuvio 14. Tutkittujen arvio hoitotyön osaamisestaan, opintojen ulkomailla suorittamista varten

Kuviosta 14 näkyy tutkittujen arvio hoitotyöosaamisestaan opintojen ulkomailla suorittamista varten. Kysymykseen ”koetko hoitotyöosaamisesi tarpeeksi vahvaksi suorittaakseni osan opinnoista ulkomailla?” saatiin vastauksia jokaiseen vaihtoehtoon. Vastaajista 14% koki hoitotyön osaamisensa vahvaksi. Melkein puolet (49%) kyselyyn vastanneista koki osaamisensa melko vahvaksi. Tutkituista hoitotyöopiskelijoista 29% koki ettei heidän osaamisensa ole vielä kovin vahva. Tutkituista 9% mielestä heidän hoitotyön osaaminen ei ollut vielä tarpeeksi vahvaa opintojen ulkomailla suorittamista varten.

Kuvio 15. Kiinnostus kansainväliseen opiskelijavaihtoon suhteessa arvioon hoitotyön osaamisesta, opintojen ulkomailla suorittamista varten

Kuviosta 15 käy ilmi, että vastaajista (9%), jotka eivät kokeneet hoitotyön osaamista tarpeeksi vahvaksi 17% ei ollut ollenkaan kiinnostunut kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Vähän kiinnostusta tässä joukossa oli 67% vastaajista, jotka kokivat, että heidän osaamisensa ei ole tarpeeksi vahvaa suorittaakseen opintoja ulkomailla. Melko kiinnostuneita kansainvälisestä opiskelijavaihdosta oli 17%. Jonkin verran ja todella kiinnostuneita kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan ei tässä, ”en koe osaamistani tarpeeksi vahvaksi”-ryhmässä ollut ollenkaan.

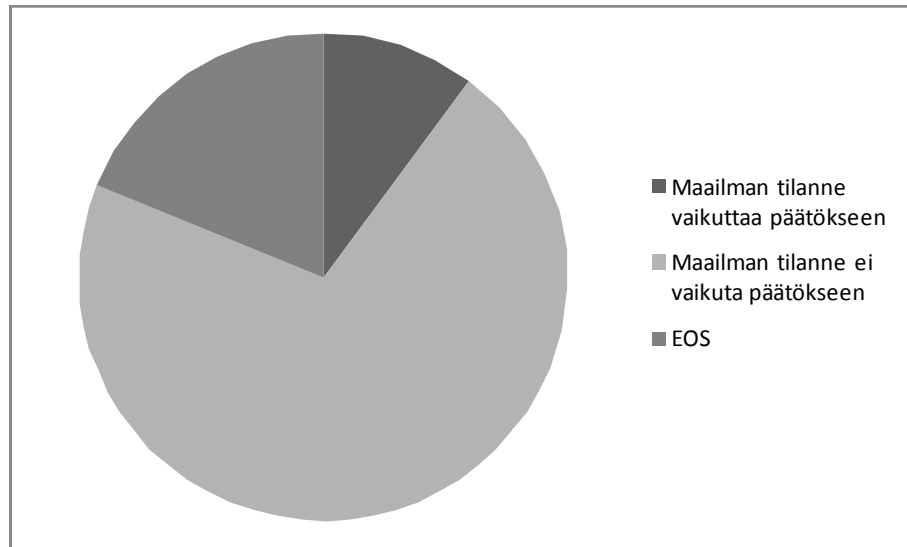
Vastaajien, joiden valinta hoitotyön osaamistaan kuvaavaksi vaihtoehdoksi ”en koe osaamistani kovin vahvaksi”, vastaukset jakautuivat kiinnostusta kysyttäessä melko tasaisesti. Todella kiinnostuneita (25%), melko kiinnostuneita (25%) ja jonkin verran kiinnostuneita (25%) oli yhteensä 75%. Vähän kiinnostusta

kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan tässä ryhmässä oli 10%. Vastaajista, jotka eivät kokeneet osaamistaan kovin vahvaksi 15% ei ollut ollenkaan kiinnostunut kansainvälisestä opiskelijavaihdosta.

Melko vahvaksi hoitotyön osaamisensa suorittaakseen opintojaan ulkomailla arvioivista 35% oli todella kiinnostuneita kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Tästä ryhmästä 21% arvioi kiinnostuksensa kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan olevan melko suurta. Jonkin verran kiinnostuneita oli 9% ja vähän kiinnostuneita 21% vastaajista, joiden mielestä oma hoitotyön osaaminen ulkomailla suoritettavia opintoja varten oli melko vahva. Vastaajista 15% eivät olleet ollenkaan kiinnostuneita kansainvälisestä opiskelijavaihdosta.

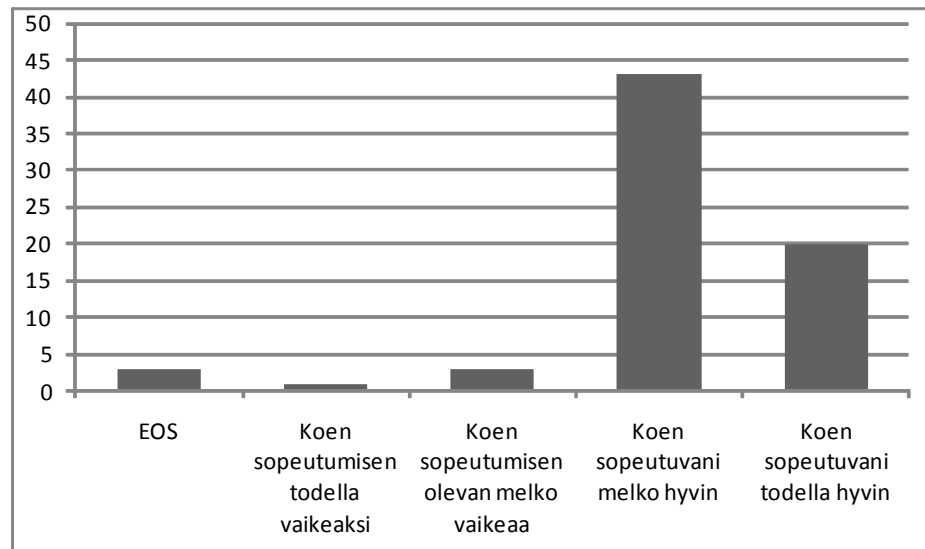
”Koen hoitotyön osaamiseni vahvaksi”-vaihtoehdon oli ulkomailla suoritettavia opintoja ajatellen valinnut 14% kaikista vastanneista. Heistä 20% oli todella kiinnostuneita kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Tästä ryhmästä 10% oli melko kiinnostuneita ja 20% jonkin verran kiinnostuneita kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Osaamisensa vahvaksi arvioineista suurin osa, 30%, oli vain vähän kiinnostunut kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Osaamisensa vahvaksi ulkomailla suoritettavia opintoja varten kokeneista 20% eivät olleet ollenkaan kiinnostuneita.

8.8 Maailman tilanteen vaikutus

Kuvio 16. Maailman tilanteen vaikutus päätökseen lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon

Kuviosta 16 ilmenee, että kyselyyn vastanneista hoitotyön opiskelijoista suurimman osan eli 71% mielestä maailmalla vallitseva tilanne ei vaikuta päätökseen lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Tutkituista 10% oli sitä mieltä, että maailman tilanne vaikuttaa päätökseen lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Vastaajat korostivat harkitsevansa tarkkaan minne suuntaavat kansainväliseen opiskelijavaihtoon. *”En lähde maahan jossa on poliittinen kaaos meneillään”* *”Riippuu tilanteen vakavuudesta, en halua riskeerata henkeäni”* Vastanneista hoitotyön opiskelijoista 19% ei osannut sanoa vaikuttaako maailman tilanne lähtöpäätökseen. *”Kyllä ehkä vähän, koska Suomessa on kuitenkin niin hyvä olla, että vähän mietityttää miten erilaista muualla olisi opiskella ja asua”*

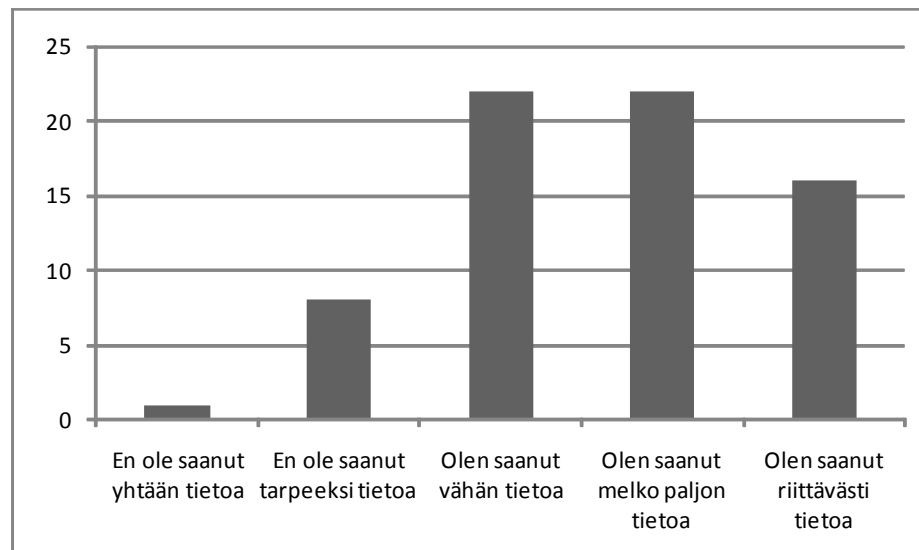
Kuvio 17. Kyselyyn vastanneiden arvio sopeutumisesta erilaisiin kulttuureihin

Kuviosta 17 käy ilmi, että kolmasosa (29%) vastaajista arvioi sopeutuvansa erilaisiin kulttuureihin todella hyvin. Tutkituista 61% arvioi sopeutuvansa melko hyvin. Kyselyyn osallistuneista 4% koki sopeutumisen melko vaikeaksi. Yksi vastaajista koki sopeutumisen erilaisiin kulttuureihin todella vaikeaksi. ”En osaa sanoa”- vaihtoehdon valitsi kolme vastaajaa.

8.9 Tiedot kansainvälisistä opiskelijavaihtojärjestöistä

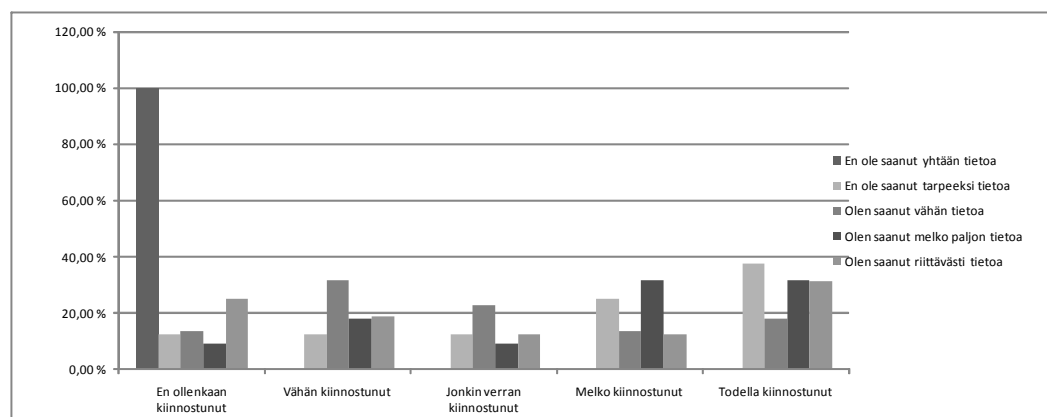
Tutkimuksessa selvitettiin mitä vaihtojärjestöjä hoitotyön opiskelijat tietävät. Vastaajista 81% tiesi Erasmus-vaihto-organisaation. NordPlus-vaihtojärjestöstä oli kuullut 50% kyselyyn vastanneista. Kaksi kolmasosaa (61%) tiesi, että kansainväliseen opiskelijavaihtoon voi lähteä ilman vaihtojärjestöä eli niin kutsuttuun itse järjestettyyn vaihtoon. Muita vaihtojärjestöjä ei tullut esille. Yksi vastaaja mainitsi CIMO:n eli Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskuksen.

8.10 Opiskelijoiden parannusehdotukset

Kuvio 18. Kansainvälisestä opiskelijavaihdosta saadun tiedonsaannin riittävyys

Kuviosta 18 käy ilmi, että riittävästi tietoa kansainvälisestä opiskelijavaihdosta arvioi saaneensa 23% vastanneista. Reilu kolmasosa (32%) vastaajista oli saanut omasta mielestään tietoa melko paljon. Vähän tietoa kertoi saaneensa 32% tutkituista. Vastaajista 12% ei ollut saanut mielestään tarpeeksi tietoa kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Yksi vastaaja ei ollut mielestään saanut yhtään tietoa kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Yksi vastaaja jätti vastaamatta tähän kysymykseen.

Kuvio 19. Kiinnostus kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan verrattuna arvioon tiedon saannin riittävydestä

Kuviosta 19 selviää, että kaikista vastaajista 12% ei ollut mielestään saanut tarpeeksi tietoa kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Heistä 13% ei ollut ollenkaan kiinnostuneita, 13% oli jonkin verran kiinnostuneita ja 13% vähän kiinnostuneita kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Melko kiinnostuneita ryhmästä, joka mielestään ei ollut saanut tarpeeksi tietoa, oli 25%. Todella kiinnostuneita kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan oli tästä ryhmästä 38%. Yksi vastaaja ei ollut omasta mielestään saanut yhtään tietoa kansainvälisestä opiskelijavaihdosta, eikä ollut myöskään yhtään kiinnostunut lähtemään opiskelijavaihtoon.

Vähän tietoa kansainvälisestä opiskelijavaihdosta oli kaikista vastaajista saanut 32%. Tästä ryhmästä todella kiinnostuneita oli 18% ja melko kiinnostuneita oli myös 14%. Jonkin verran kiinnostuneita oli 23% ja vähän kiinnostuneita oli 32%. Ei ollenkaan kiinnostuneita oli 14% vähän tietoa mielestään saaneista.

Kysyttäessä tiedon saannin riittävyyttä koskien kansainvälistä opiskelijavaihtoa vaihtoehdon ”melko paljon” oli valinnut 32% kaikista vastanneista. Heistä 32% oli todella kiinnostuneita ja 32% melko kiinnostuneita kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Jonkin verran kiinnostusta oli 9% ja vähän kiinnostusta kansainväliseen opiskelijavaihtoon oli 18% melko paljon tietoa saaneista. Ei ollenkaan kiinnostuneita oli 9% mielestään melko paljon tietoa saaneista.

Kaikista vastaajista (N=70) 23% oli saanut omasta mielestään riittävästi tietoa kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Heistä todella kiinnostuneita oli 31% ja melko kiinnostuneita oli 13% kansainvälisestä opiskelijavaihtoa kohtaan. Jonkin verran (13%) ja vähän kiinnostuneita (19%) oli yhteensä 32%. Riittävästi tietoa saaneista 25% ei ollut ollenkaan kiinnostuneita kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan.

Tutkimuksen kyselylomakkeessa kysyttiin, onko vastaajalla vielä muita asioita, jotka vaikuttavat estävästi kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtöä. Kysymys oli avoin kysymys, johon vastaaja saattoi halutessaan vastata. Kyselyyn vastanneista

osa ilmoitti syiksi lähtemättömyyteen lemmikit ja harrastukset. ”*Pelaan lätkeä. Jäisi puoli kautta sivuun*” Esille tuli myös perheen sekä parisuhteen vaikutus lähtöpäätökseen. ”*Perheen hyvinvointi, joudun auttamaan läheisiäni aika paljon, joten miten he pärjäävät.*” ”*Parisuhdetilanteen muuttuminen, ehkä.*” Vastaajat mainitsivat myös kiinnostuksen puutteen olevan syy lähtemättömyyteen. ”*Ei kiinnosta.*”

Tutkimuksessa selvitettiin myös kuinka Lahden ammattikorkeakoulu voisi tukea kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähteviä opiskelijoita. Kysymys oli avoin kysymys, johon kaikki tutkimukseen osallistuneet eivät vastanneet. Vastauksista nousi esiin kolme eri osa-aluetta; taloudellinen puoli, tiedottamisen lisääntyminen sekä ulkomailla suoritettujen opintojen hyväksyminen omassa ammattikorkeakoulussa.

Vastaajien mielestä Lahden ammattikorkeakoulun pitäisi tukea vaihtoon lähteviä taloudellisesti enemmän. ”*Rahallisella stipendillä*” ”*Toisille rahallinen avustus jonka saa, on liian pieni esim. jos asuu omillaan (vuokra suomessa ja asuminen ulkomailla).*” Osa vastaajista mietti palkallisen harjoittelun mahdollisuutta ulkomailla. ”*Palkallinen harjoittelu → saisi elettyä ulkomailla*”

Tiedonsaannin lisääminen oli monien mielestä tärkeää. ”*Tiedottaa asioista enemmän, enemmän avoimia hakuja*” Vastaajat toivoivat lisää kontakteja jo kansainvälisessä opiskelijavaihdossa olleiden kanssa. ”*Lisää opiskelijoiden kokemusten kertomista, kansainvälisyys ei näy koulussa konkreettisesti*” ”*...vertaisryhmiä lisää*” Opiskelijat toivoivat myös enemmän tietoa vaihtomahdollisuuksista sekä vaihtokohteista. ”*Lisää infoa asiasta ja mahdollisuuksista*”

Vastauksista nousi esiin joustavuus muissa opinnoissa vaihdon aikana sekä ulkomailla suoritettujen opintojen hyväksyminen opintosuunnitelmaan. ”*Joustavuus muissa opinnoissa ja vaihdossa suoritettujen opintojen helpompi liitettävyyys LAMK opintoihin.*” ”*Enemmän joustavuutta opintoihin opettajilta.*” ”*Antamalla mahiksia käydä verkkokursseja...*” Osa vastanneista hoitotyön

opiskelijoista oli sitä mieltä, että vaihto-opiskelijaan tulisi pitää yhteyttä. ”... olemalla tarpeeksi yhteydessä vaihto-opiskelijaan, ettei opiskelija jää yksin asioidensa kanssa.” ”Informoimalla ja pitämällä yhteyttä vaihdossa oleviin opiskelijoihin.” Englannin kielen motivoiminen ja kansainväliseen opiskelijavaihdon järjestelyiden yksinkertaistaminen nousivat myös esiin tutkittujen vastauksista. ”Hyvällä järjestelyllä sekä motivoida englannin kieltä muuten kuin herätteiden avulla...”

Kyselylomakkeen viimeiseen kysymykseen ”mitä Lahden ammattikorkeakoulu voisi tehdä, jotta olisi pienempi kynnys lähteä vaihtoon?” vastaajat kirjoittivat osaksi samoja asioita kuin edelliseen kohtaan. Vastaukset olivat jaettavissa kolmeen ryhmään; apurahojen riittämättömyys, lyhyiden kansainvälisten opiskelijavaihtojen parantaminen sekä tiedon saannin lisääminen.

Osa tutkituista oli sitä mieltä, että lyhyitä opiskelijavaihtoja pitäisi olla enemmän ja niiden pitäisi myös olla rahallisesti tuettuja. ”Lyhempiä vaihtoja!” ”Apuraha saisi olla myös lyhyemmille vaihdoille.” Myös tässä kysymyksessä tuli esiin opiskelijoiden mielipide apurahojen suuruudesta. ”Suuremmat avustusrahat” ”Antaa enemmän apurahaa”

Monet vastaajista kertoivat haluavansa lisää tietoa kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. ”Tutustuttaa opiskelijoita enemmän vaihtohommaan.” ”Näkyvyyttä!” ”Antaa enemmän tietoa ” Vastaajat toivoivat, että jo kansainvälisessä opiskelijavaihdossa olleet sekä Suomessa vaihto-opiskelijana olevat tulisivat kertomaan omia kokemuksiaan. ”Vaihdossa olevat pitäisi jonkun infon omasta reissustaan” ”Järjestää tapahtumia, joissa voi tavata vaihdossa olleita ja vaihdossa Suomessa olevia”

Tutkittujen hoitotyön opiskelijoiden mielestä Lahden ammattikorkeakoulu voisi pienentää kynnystä lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon kertomalla, miksi opiskelijavaihto kannattaa ja tukea opiskelijoita lähtöpäätöksissä. ”Suosittelu, esimerkit, kannustaminen!” ”...korostaa vaihtoon lähdön merkitystä”

9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli kuvata kuinka opiskelijoita voi tukea kansainväliseen opiskelijavaihtoon liittyen. Tutkimuksessa selvitettiin kuinka Lahden ammattikorkeakoulu voisi alentaa kynnystä lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon ja hoitotyön opiskelijoiden tietoutta vaihtojärjestöistä. Opinnäytetyön tavoitteena oli myös kuvata niitä esteitä, joita hoitotyön opiskelijoilla oli kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähdölle.

Tutkimuksen tarkoituksena oli antaa kansainvälisyystoiminnasta vastaaville henkilöille tietoa liittyen opiskelijoiden mielipiteisiin kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtemisestä. Kansainvälisyystoiminnasta vastaavat saavat tutkimustulokset, joita he voivat hyödyntää kehittäessään toimintaansa.

Opinnäytetyön teoriapohja rakennettiin aikaisempien tutkimusten ja tutkitun tiedon pohjalta. Opinnäytetyön teoriapohjaa tehdessä ilmeni, ettei aihetta ole aiemmin tutkittu juurikaan. Aikaisempien tutkimusten löytäminen oli vaikeaa. Pitkällisen tiedonhaun avulla kuitenkin löytyi sopivia tutkimuksia, joita yhdistämällä teoriapohja rakentui.

Opinnäytetyö on rajattu hoitotyön opiskelijoihin, jotta tutkimus ei käsitelisi vain kansainvälistä opiskelijavaihtoa, vaan siinä olisi hoitotyön näkökulma aiheesta. Painotimme teoriapohjassa kansainvälistä ja monikulttuurista hoitotyötä. Tutkimuksessa käsiteltiin Lahden ammattikorkeakoulun hoitotyön opintosuunnitelmaa ja sen pohjalta hoitotyön koulutuksen kansainvälisyyttä. Teoriapohjassa on avattu sairaanhoitajan ammatillista osaamista.

Tutkimustulosten perusteella selvisi, että hoitotyön opiskelijoilla on monia eri esteitä, joiden vuoksi he eivät halua lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Yhtä pääsyytä ei tutkimustulosten perusteella pysty määrittämään.

Kyselyyn osallistuneista hoitotyön opiskelijoista isoin prosentuaalinen osuus (27%) oli todella kiinnostunut kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Erot kiinnostuksen välillä eivät kuitenkaan olleet kovin suuria. Ei ollenkaan kiinnostuneita oli vastaajista 16%. Jonkin verran kiinnostuneita oli vähiten, 14%.

Tutkimustuloksista kävi ilmi, että yli 20% kyselyyn vastanneista ei halunnut lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon, vaikka koki kielitaitonsa hyväksi. Yli 40% vastaajista eivät olleet halukkaita lähtemään kansainväliseen opiskelijavaihtoon kielitaidosta riippumatta. Tutkijat miettivät, miksi hyvän kielitaidon omaavat opiskelijat eivät kuitenkaan ole kiinnostuneita kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Ihmetystä herätti ylipäänsä suuri haluttomuus kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaa.

Tutkijat olivat ajatelleet, että koulutuksen erilaisuus maailmalla saattaisi olla estävä tekijä lähtöpäätöstä tehtäessä. Tutkimustulosten perusteella tutkituista hoitotyöopiskelijoista kukaan ei kuitenkaan kokenut koulutuksen erilaisuuden vaikuttavan todella paljon päätökseen lähteä. Avoimesta kysymyksestä kävi ilmi, että vastaajat kokivat koulutuksen erilaisuuden positiivisena ja rikastuttavana tekijänä.

Avoin kysymys, siitä miten ero läheisistä vaikuttaa päätökseen lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon herätti eniten mielipiteitä avoimista kysymyksistä. Monet olivat maininneet omien lasten olevan syy lähtemättömyyteen. Tämä tutkimustulos ei ollut yllättävä

Monet vastaajista toivat esille haluttomuutensa jättää kumppani kotiin kansainvälisen opiskelijavaihdon ajaksi. Vastaajat toivat esille myös sen, että vaikka itse haluaisi lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon, ei kumppani halua heidän lähtevän, mikä oli jonkin verran yllättävää. Tekijät eivät ajatelleet erossa olon kumppanista vaikuttavan näin paljon päätökseen olla lähtemättä kansainväliseen opiskelijavaihtoon.

Myös vastaajien mielipiteet apurahasta mietityttivät. Yksikään avoimeen kysymykseen taloudesta tai apurahanvaikutuksesta vastanneista ei ollut tyytyväinen apurahan suuruuteen, mikä herätti kysymyksen oliko vastaajilla tietoa apurahojen oikeasta määrästä. Koska tutkijoilla ei ole tietoa, kuinka hyvin vastaajat tunsivat apurahojen saatavuuden, ei tulos ole välttämättä täysin luotettava.

Kun kiinnostus kansainvälistä opiskelijavaihtoa kohtaan ristiintaulukoitiin hoitotyön osaamisen kanssa, tuli ilmi yllättävä tulos. Hoitotyönosaamisensa ulkomailla suoritettavia opintoja varten hyväksi arvioinneista 30% oli vain vähän kiinnostuneita ja 20% ei ollut ollenkaan kiinnostuneita. On yllättävää, että puolet osaamisensa vahvaksi arvioineista on enintään vähän kiinnostuneita kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Vahva osaaminen ei siis näyttäisi lisäävän halua lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon.

Tutkimusongelmiin saatiin vastaukset, joten tutkimusta voidaan pitää onnistuneena. Tutkimuksesta saatiin kattavasti tietoa Lahden ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden kuvailemista kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtemisen esteistä. Tutkimustulokset luovutetaan Lahden ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden laitoksen kansainvälisyystoiminnasta vastaavalle koordinaattorille.

Koska tutkimus tehtiin vain pienelle osalle hoitotyön opiskelijoita, ei tutkimusta voi yleistää koskemaan kaikkia hoitotyön opiskelijoita. Tutkimustuloksia voi hyödyntää ainoastaan Lahden ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoihin. Tutkimustulokset ovat suuntaa-antavia.

10 TUTKIMUSETIIKKA

Tutkimusetiikassa tärkeää on tiettyjen tieteellisten käytäntöjen noudattaminen. Tärkeintä on lähteiden ja viittausten tarkka ja totuudenmukainen merkintä. Lain-
säädäntöjen mukaan tutkimukseen osallistuvien ihmisten oikeuksiin ja kohteluun

on tutkimusaineistoa kerätessä kiinnitettävä erityisesti huomiota.(Leino-Kilpi ym. 2008, 287.)

Tutkimus toteutettiin anonymisti. Tällä tavoin kyselyyn osallistuvien henkilöllisyys ja yksityisyys suojattiin. Tutkimukseen osallistuvilla on lain määrittämä anonymiteetti. Anonymiteetti tarkoittaa, ettei tutkittavien henkilöiden henkilötietoja paljasteta. Tutkittaville henkilöille kerrottiin mitä tutkimus koskee ja mihin tutkimustuloksia tarvitaan ja missä niitä käytetään. Tutkittava voi myös kieltäytyä tutkimuksesta tai keskeyttää sen halutessaan. (Leino-Kilpi ym. 2008, 290; Laki lääketieteellisestä tutkimuksesta 488/1999.)

Tutkijat anoivat tutkimuslupaa Lahden ammattikorkeakoululta, koska tutkittavat olivat koulun opiskelijoita. Opinnäytetyön kyselyn toteuttamista varten tarvittiin koululta tutkimuslupa, jotta kysely voitiin toteuttaa koulun opiskelijoilla. Tutkimuslupa hyväksyttiin. Tutkimuksessa tutkittuja ihmisiä kohdeltiin rehellisesti ja kunnioittavasti. Tutkittavilta pyydettiin suullinen suostumus tutkimukseen osallistumisesta. (Leino-Kilpi ym. 2006, 290.)

Anonyymiys säilyy, koska monella on samat taustatiedot. Tutkittujen anonymiteetti säilyi tutkimusta tehdessä hyvin. Kyselylomakkeessa kysyttiin taustatietoina kuutta eri asiaa. Monilla vastaajilla oli samankaltaisia vastauksia, joten yksittäisten henkilöiden tunnistaminen oli mahdotonta. Kyselylomakkeet hävitetään asianmukaisesti tutkimuksen valmistuttua.

Kyselylomakkeet kerättiin tutkittavilta samaan kirjekuoreen ja ne käytiin läpi vasta kun kaikki lomakkeet oli palautettu. Näin ollen tutkijat eivät pystyneet yhdistämään kyselylomaketta vastaajaan. Tutkittavat voivat halutessaan perehtyä tutkimuksen tuloksiin valmiista opinnäytetyöstä. Tutkimuksen eettisyyden takaamiseksi tutkijat raportoivat tutkimustulokset kattavasti ja vääristelemättä. (Leino-Kilpi ym. 2006, 290.)

11 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS

Tutkimuksen luotettavuus eli reliabiliteetti on mittauksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia eli tulokset ovat tarkkoja. Reliaabelius tarkoittaa myös mittaustulosten toistettavuutta eli tulosten pysyvyyttä mittauksesta toiseen. Tutkimustuloksia ei voida yleistää pätevyysalueen ulkopuolelle, kuten toisille koulutusaloille. Tutkimuksen kokonaisluotettavuus on hyvä kun tutkimuksessa on satunnaisuutta mahdollisimman vähän. Kokonaisluotettavuuden mittarin muodostavat validiteetti ja reliabiliteetti. (Hirsjärvi ym. 2007, 226; Vilkka 2005, 162-162; Vilkka 2007, 149.)

Tutkimusta arvioidaan myös validiteetin eli pätevyyden avulla. Validius tarkoittaa mittarin tai tutkimusmenetelmän kykyä mitata sitä, mitä tutkimuksessa on tarkoitus mitata (Vilka 2005, 161). Tutkimuksessa käytettävät mittarit ja menetelmät eivät aina vastaa niihin kysymyksiin, joita tutkija kuvittelee tutkivansa. Esimerkiksi vastaajat saattavat ymmärtää kysymykset eritavalla kuin tutkija on ne itse ajatellut. Näin saadaan kysymyksiin vastaukset, mutta tutkijan käsitellessä tuloksia oman ajattelumallinsa mukaisesti, ei tuloksia voida pitää pätevänä. (Hirsjärvi ym. 2007, 226-227; Vilka 2007, 150; Vilka 2005, 161.)

Tutkimukseen osallistuvien lukumäärä pyritään saamaan mahdollisimman suureksi, että keskiarvo olisi lähellä koko perusjoukon keskiarvoa. Isolla otoksella taataan tutkimuksen luotettavuus. (Heikkilä 2005, 41.) Kyselyn perusjoukkona olivat Lahden ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijat.

Luotettavuutta saattaa pienentää tutkijoiden ja tutkittavien eri käsitys kyselylomakkeessa olevista kysymyksistä. Vastaajat olivat saattaneet ymmärtää jotkin kysymykset väärin, jonka seurauksena vastaukset saattoivat olla ristiriitaisia. Tutkimuksessa tämä ei ollut yleistä. Tutkijat tarkastelivat tutkimustuloksia objektiivisesti.

Kyselylomakkeen kysymykset olivat pääosin mielipidekysymyksiä. Pitkällä aikavälillä vastaajien mielipiteet saattavat muuttua, joten tutkimuksen reliabiliteetti saattaa pitkällä aikavälillä kärsiä. Tutkimusta ei voi yleistää.

Tutkijat olivat paikalla kyselyyn osallistuneiden täyttäessä kyselylomaketta. Tutkijat saattoivat vastata kysymyksiin epäselvissä tilanteissa. Tällä tavoin tutkimuksen luotettavuus lisääntyi ja väärin ymmärrysten määrä saatiin minimoitua. Opinnäytetyöllä oli kaksi tekijää. Virheiden määrä saatiin pieneksi vertaisarvioinnin avulla. Luotettavuuden ja eettisyyden takaamiseksi tutkimustuloksissa on esitelty kaikki kyselylomakkeessa olleet kysymykset ja niiden tulokset. (Leino-Kilpi ym. 2006, 292.)

12 JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET

Jatkotutkimuksena voisi tehdä tutkimuksen, joka käsittäisi kaikki Lahden ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijat. Tutkimuksen voisi laajentaa myös koskemaan kaikkia Lahden ammattikorkeakouluopiskelijoita. Näin ollen saataisiin luettavampaa tietoa, koska vastaajia olisi enemmän. Tutkimusta voisi näin myös yleistää paremmin. Saman tutkimuksen voisi tehdä myös laadullisena tutkimuksena. Tehtäessä tutkimus laadullisena, saataisiin vastaajilta yksityiskohtaisempia mielipiteitä. Laadullisessa tutkimuksessa saataisiin suoraan selville mitä haastateltava ajattelee tutkijan kysymyksistä ja miksi. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 72.)

Jatkotutkimusehdotuksena on myös tutkia tämän tutkimuksen tuomaa hyötyä. Eli kuinka Lahden ammattikorkeakoulu on hyödyntänyt tästä tutkimuksesta saatuja tietoja. Kuinka tutkimuksesta saadut tiedot ovat auttaneet opiskelijoita ja onko tuloksilla ollut vaikutusta kansainvälisen opiskelijavaihdon lähtöprosenttiin.

Ehdotus opinnäytetyön aiheeksi olisi esimerkiksi REPPU-moodle pohjalle tehtävät kansainväliseen opiskelijavaihtoon liittyvä alusta. Alustalla olisi keskustelualue, jota pitäisivät yllä esimerkiksi viime lukukaudella vaihdossa olleet

opiskelijat. Opiskelijat voisivat kysyä vaihtoon liittyviä kysymyksiä, suoraan kansainvälisessä opiskelijavaihdossa olleilta opiskelijoilta. Alustalla voisi myös vaihtaa kokemuksia kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Tämän alustan voisi yhdistää jo olemassa olevaan Kansainvälisyys-alustaan. Keskustelualustalla on helpompi luoda kontakteja vaihdossa olleisiin ja saada heiltä käytännön neuvoja kansainvälisestä opiskelijavaihdosta.

Jatkotutkimuksen voisi tehdä kansainvälisessä opiskelijavaihdossa olleille ja tutkia heidän kokemuksiaan kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Tutkimuksessa voisi käsitellä kansainvälisen opiskelijavaihdon hyviä ja huonoja puolia sekä pohtia kuinka ennakko-odotukset toteutuivat.

13 LÄHTEET

Abdelhamid, P., Juntunen, A. & Koskinen, L. 2009. Monikulttuurinen hoitotyö. WSOY, Helsinki.

Aitamurto, J. & Vitakoski, R. [Verkkajulkaisu]. 2010. Tietoja ja tilastoja opiskelija-asumisesta Suomessa vuonna 2009. [Viitattu 29.3.2011]. Saatavana: <http://www.opiskelija-asunnot.fi/attachements/2010-06-15T14-39-3486.pdf>

Auvinen, P., Heikkilä, J., Ilola, H., Kallioinen, O., Luopajarvi, T., Raij, K. & Roslöf, J. [Verkkajulkaisu]. 2010. ARENE, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto. Suositus tutkintojen kansallisen viitekehysten (NQF) ja tutkintojen yhteisten kompetenssien soveltamisesta ammattikorkeakouluissa. [Viitattu 11.1.2011]. Saatavana: http://www.arene.fi/data/dokumentit/cac30529-1b20-4f51-9355-d8ff9c4246a9_NQF%20Suomi.pdf

Aristotle University of Thessaloniki. [Verkkajulkaisu]. European Credit Transfer System (ECTS). [Viitattu 5.4.2011]. Saatavana: <http://www.csd.auth.gr/studies/ects.en.php>

Bologna Declaration on the European space for higher education: an explanation. 2000. [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 4.1.2011]. Saatavana: <http://ec.europa.eu/education/policies/educ/bologna/bologna.pdf>

Cimo. [Verkkajulkaisu]. 2010a. Erasmus – Euroopan unionin vaihto- ja yhteistyöohjelma korkeakouluille. [Viitattu 25.1.2011]. Saatavana: <http://www.cimo.fi/ohjelmat/erasmus>

Cimo. [Verkkajulkaisu]. 2010b. Nordplus, korkeakoulutus. [Viitattu 12.1.2011]. Saatavana : http://cimo.fi/ohjelmat/nordplus_korkeakoulutus

Culture Shock & The Problem Of Adjustment To New Cultural Environments.

[Verkkajulkaisu]. [Viitattu 6.4.2011]. Saatavana:

http://www.worldwide.edu/travel_planner/culture_shock.html

Europa. [Verkkajulkaisu]. 2010. Education & Training. [Viitattu 25.1.2011].

Saatavana:

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc80_en.htm

Europa.[Verkkajulkaisu]. Koulutus ja nuoriso. [Viitattu 4.2.2011]. Saatavana:

http://europa.eu/pol/educ/index_fi.htm

Europa. [Verkkajulkaisu]. 2009. Lissabonin sopimus. [Viitattu 12.1.2011].

Saatavana: http://europa.eu/lisbon_treaty/glance/index_fi.htm

Finlex. [Verkkajulkaisu]. 1999. Laki lääketieteellisestä tutkimuksesta. [Viitattu

21.3.2011]. Saatavana: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990488>

Garam, I. 2000. Kansainvälisyyttä käytännössä. Suomalaisten vaihto-opiskelijoiden kokemuksia ulkomailla opiskelusta. Otus ry, Helsinki.

Garam, I. [Verkkajulkaisu]. 2010. Kansainvälinen liikkuvuus yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2009. [Viitattu 31.1.2011]. Saatavana:

http://cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/17967_kv-liikkuvuus_korkeakouluissa_2009.pdf

Guanipa, C. [Verkkajulkaisu]. 1997. El Choque Cultural. [Viitattu 6.4.2011].

Saatavana: <http://edweb.sdsu.edu/people/cguanipa/choque.htm>

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. Edita Prima Oy, Helsinki.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Otava Oy, Keuruu.

Huttunen, T. & Kunttu, K. [Verkkajulkaisu]. 2009. Korkeakouluopiskelijoiden

terveystutkimus 2008. [Viitattu 9.3.2011]. Saatavana:

http://www.yths.fi/filebank/582-Tutkimus_2008_verkkoon.pdf

Jyväskylän yliopisto. [Verkkojulkaisu]. 2008. Uusi kolmas sektori. [Viitattu 25.1.2011]. Saatava: <http://kans.jyu.fi/sanasto/sanat-kansio/uusi-kolmas-sektori>

Kankainen, T. & Salminen, V. [Verkkojulkaisu]. 2009. Sosiaaliset verkostot. [Viitattu 29.3.2011]. Saatavana: <http://kans.jyu.fi/sanasto/sanat-kansio/sosiaaliset-verkostot>

Kansaneläkelaitos. [Verkkojulkaisu]. 2009a. Asumislisä. [Viitattu 26.1.2011]. Saatavana:

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/060601120441IL?OpenDocument>

Kansaneläkelaitos. [Verkkojulkaisu]. 2009b. Opintoraha. [Viitattu 26.1.2011]. Saatavana:

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/160508102322JP?OpenDocument>

Kansaneläkelaitos. [Verkkojulkaisu]. 2010. Opintolaina. [Viitattu 26.1.2011]. Saatavana:

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/060601125122IL?OpenDocument>

Lahden ammattikorkeakoulu. [Verkkojulkaisu]. 2010a. Hoitotyön opinto-opas 2010-2011. [Viitattu 23.2.2011]. Saatavana:

http://www.lamk.fi/material/ops1011_stl_sairaanhoitaja.pdf

Lahden ammattikorkeakoulu. [verkkojulkaisu]. 2010b. Ohjatun työharjoittelupaikan hankkiminen itsenäisesti. [Viitattu 25.1.2011]. Saatavana:

<http://reppu.lamk.fi/mod/resource/view.php?id=51494>

Leino-Kilpi, H. & Välimäki, M. 2008. Etiikka hoitotyössä. WSOY, Helsinki.

Lukkarinen, H. [Verkkojulkaisu]. Näyttöön perustuva hoitotyö - Tulossa hoitotyön

suosituksia. 2006. [Viitattu 23.2.2011]. Saatavana:

http://www.sairaanhoitajaliitto.fi/ammattilliset_urapalvelut/julkaisut/sairaanhoitaja-lehti/12_2006/paakirjoitus/nayttoon_perustuva_hoitotyö-tu/

Malinen, T. [Verkkojulkaisu]. 2008. Kulttuurishokki. [Viitattu 7.1.2011].

Saatavana: <http://www.utu.fi/opiskelu/kv/vaihdossa/kulttuurishokki.html>

Nordplus. [Verkkojulkaisu]. 2007. About Nordplus. [Viitattu 25.1.2011].

Saatavana:

http://www.nordplusonline.org/eng/framework_programme/about_nordplus

Nummenmaa, L. 2006. Tilastolliset menetelmät. Tammi, Vammala.

Opetusministeriö. [Verkkojulkaisu]. Korkeakoulusta terveydenhuoltoon. 2006.

[Viitattu 23.2.2011]. Saatavana:

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2006/liitteet/tr24.pdf?lang=fi>

Opetusministeriö. [Verkkojulkaisu] 2009. Korkeakoulujen

kansainvälistymisstrategia 2009–2015. [Viitattu 8.3.2011] Saatavana:

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2009/liitteet/opm21.pdf?lang=fi>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. [Verkkojulkaisu]. 2010. Bolognan prosessi.

[Viitattu 4.2.2011]. Saatavana:

<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/bologna/index.html>

Rytsä, P. [Verkkojulkaisu]. 2004. Kaakkois-Aasian tsunami 2004. [Viitattu

6.4.2011]. Saatavana: <http://www.yle.fi/elavaarkisto/?s=s&g=2&ag=9&t=287>

Saarenmaa, K., Saari, K. & Virtanen, V. [Verkkojulkaisu] 2010.

Opiskelijatutkimus 2010. Korkeakouluopiskelijoiden toimeentulo ja opiskelu.

[Viitattu 3.2.2011]. Saatavana:

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2010/liitteet/okm18.pdf?lang=fi>

Tampereen yliopisto. [Verkkojulkaisu]. 2010. Erasmus-apuraha. [Viitattu 25.1.2011]. Saatavana:

http://www.uta.fi/opiskelu/opiskelu_ulkomailla/vaihtopaikat/erasmus/erasmus-apuraha.html

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. [Verkkojulkaisu]. 2010. Sosiaali- ja terveystalouden ulkomaalainen henkilöstö ja suomalaiset ulkomailla. [Viitattu 10.1.2011]. Saatavana:

http://www.stakes.fi/FI/tilastot/aiheittain/Sosiaalipalvelut/henkilosto_ulkomaalaiset.htm

Tilastokeskus. [Verkkojulkaisu]. 2010. Ammattikorkeakoulukoulutus. [Viitattu 3.2.2011]. Saatavana: <http://www.stat.fi/til/akop/index.html>

Tilastokeskus. [Verkkojulkaisu]. Perhe. [Viitattu 3.2.2011]. Saatavana: <http://www.stat.fi/meta/kas/perhe.html>

Tilastokeskus. [Verkkojulkaisu]. 2006. Maahanmuutto, maastamuutto ja nettomaahanmuutto 1971 – 2006. [Viitattu 10.1.2011]. Saatavana: <http://www.stat.fi/til/muutl/tau.html>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Tammi, Jyväskylä.

Venho, H. 2003. Matkustaminen, kielitaito ja teknologia yhdentävät euronuoria. Tietoaika 8/2003, 8-9.

Yle [Verkkojulkaisu]. 2010. Kreikassa yleislakko ja mielenosoituksia. [Viitattu 6.4.2010]. Saatavana:

http://yle.fi/uutiset/ulkomaat/2010/05/kreikassa_yleislakko_ja_mielenosoituksia_1656496.html